

د افغانستان اسلامي جمهوریت
د عدلی وزارت

رسمی جریده

- دملکی هوایی چلند قانون
- د عامی روغتیا د قانون په ځینو مادو کی تعدیل
- د افغانستان په اسلامي جمهوریت کی د محکوم وروستیو (نهایی) او قطعی حکمونو د تطبیق د تعقیب مقررہ
- قانون هوا نوردی ملکی
- تعدیل در برخی از مواد قانون صحت عامه
- مقررہ تعقیب تطبیق احکام نهایی و قطعی محاکم در جمهوری اسلامی افغانستان

در این شماره :

۱. قانون هوانوردی ملکی صفحه (۷۲-۱)
۲. تعدیل در برخی از مواد قانون صحت عامه منتشره جریده رسمی شماره (۱۰۰۴) مورخ ۲۱ / ۹ / ۱۳۸۸ صفحه (۷۳)
۳. مقررہ تعقیب تطبیق احکام نهایی و قطعی محاکم در جمهوری اسلامی افغانستان صفحه (۷۴ - ۸۱)

د امتیاز خاوند : د عدلی وزارت

مسؤل چلوونکی : قانونمل محمدرحیم : دقیق:

۰۷۰۰۵۸۷۴۵۷

ددفتر تیلفون : ۲۱۰۳۳۷۵

مرستیال : نور علم ۰۷۰۰۱۴۷۱۷۸

مهتمم: محمدجان ۰۷۰۰۳۹۵۲۹۲

ویب سایت : www.moj.gov.af

قیمت این شماره : ..... (۵۰) افغانی

تیراژ چاپ اول : ..... (۳۰۰۰) جلد

آدرس : وزارت عدلیه ، ریاست نشرات ، چهارراهی پشتونستان ، کابل

فرمان
رئيس جمهورى اسلامى افغانستان
در مورد توشیح قانون هوانوردى
ملكى

شماره : (۸۸)

تاريخ : ۱۳۹۱/۸/۸

ماده اول:

به تأسى از حكم فقره (۱۶) ماده (۶۴) قانون اساسى افغانستان، قانون هوانوردى ملكى را كه طى فيصله شماره (۵۱) مؤرخ ۱۳۹۱/۶/۲۸ هيئت مختلط مجلسين شوراى ملي به داخل ده فصل و هشتاد ونه ماده فيصله گردیده، توشیح مى دارم.

ماده دوم:

اين فرمان همراه با قانون و فيصله هيئت مختلط مجلسين شوراى ملي بعد از نشر در جريده رسمى نافذ مى گردد.

حامد كرزى

رئيس جمهورى اسلامى

افغانستان

د ملكي هوائي چلند د قانون د
توشیح په هكله، د افغانستان
اسلامي جمهوريت د رئيس
فرمان

گڼه : (۸۸)

نېټه : ۱۳۹۱/۸/۸

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون د (۶۴) مادې د (۱۶) فقرې د حكم له مخې، د ملكي هوايي چلند قانون چې د ملي شوري د كډه هيئت د ۱۳۹۱/۶/۲۸ گڼې پرېكړې په لړكې، په لسو فصلونو او نهه اتيا مادوكې فيصله شوى، توشیح كوم.

دوه يمه ماده:

دغه فرمان له قانون او دملي شوري د مجلسينو د كډه هيئت له پرېكړې سره يوځاى، په رسمي جريده كې له خپرېدو وروسته نافذېږي.

حامد كرزى

د افغانستان د اسلامي

جمهوريت رئيس

جمهوری اسلامی افغانستان

شورای ملی

فیصله

قانون هوانورد ملکی

شماره مسلسل : (۵۱)

تاریخ فیصله : ۱۳۹۱/۶/۲۸

به تأسی از حکم مندرج ماده صدم قانون اساسی افغانستان، هیئت مختلط مجلسین شورای ملی مرکب از چهار چهار نفر از اعضای هر جرگه، قانون هوا نوردی ملکی را به داخل ده فصل و هشتادونه ماده توأم با یک سلسله تعدیلات وایزاد به تاریخ بیست و هشتم ماه سنبله سال ۱۳۹۱ فیصله نمود.

رئیس هیئت مختلط

جاوید رووف

معاون هیئت مختلط

انجنیر محمدهاشم اورتاق

د افغانستان اسلامي جمهوریت

ملي شوري

فیصله

د ملکي هوايي چلند قانون

پرله پسې گڼه : (۵۱)

د فیصلې نېټه : ۱۳۹۱/۶/۲۸

د افغانستان داساسي قانون دسلمې مادې له درج شوي حکم سره سم، دملي شوري د دواړو غونډو له څلور څلور غړو څخه جوړ شوي گډه هیئت د ملکي هوايي چلند قانون په لس فصلونو او نه اتیا مادوکې له یو شمیر تعدیلونو او ایزاد سره د ۱۳۹۱ کال د وړي د میاشتي پر اته ویشتمه نېټه فیصله کړ.

د گډه هیئت رئیس

جاوید رووف

د گډه هیئت مرستیال

انجنیر محمدهاشم اورتاق

فهرست مندرجات قانون هوانوردی ملکی

صفحه	عنوان	ماده
	فصل اول	
	احكام عمومي	
۱	منظور وضع.....	ماده اول :
۱	اهداف.....	ماده دوم :
۲	اصطلاحات.....	ماده سوم :
۸	حق انحصار بر فضا.....	ماده چهارم:
۸	موارد فعاليت طياره.....	ماده پنجم :
۹	ساحه تطبيق.....	ماده ششم :
۱۰	مالکيت طياره.....	ماده هفتم :
۱۰	ايجاد مؤسسه حمل و نقل هوائي ملکی.....	ماده هشتم :
۱۱	جوازنامه فعاليت هوائي.....	ماده نهم :
۱۱	بيمه.....	ماده دهم :
	فصل دوم	
	تشكيل، وظايف و صلاحيت های اداره هوانوردی ملکی	
۱۲	ايجاد اداره.....	ماده يازدهم :
۱۲	وظايف و صلاحيت های اداره هوانوردی ملکی.....	ماده دوازدهم :
۱۵	کنترول فعاليت ها.....	ماده سيزدهم :
۱۶	ترتيب برنامه های انکشافی.....	ماده چهاردهم :
۱۶	همکاری ادارات ذيربط.....	ماده پانزدهم :

فصل سوم

ثبت طیاره

- مادۀ شانزدهم : دفتر ثبت ۱۷
- مادۀ هفدهم : شرایط ثبت ۱۸
- مادۀ هجدهم : ثبت اسناد مالکیت ۱۸
- مادۀ نوزدهم : عدم جواز ثبت طیاره ثبت شده در دفتر ثبت کشور خارجی ... ۱۹
- مادۀ بیستم : علامه مشخصه ۲۰
- مادۀ بیست و یکم : عدم قابلیت انتقال ۲۰
- مادۀ بیست و دوم : اجاره طیاره ۲۰
- مادۀ بیست و سوم : حذف ثبت ۲۱

فصل چهارم

هیئت پرواز

- مادۀ بیست و چهارم : ترکیب هیئت پرواز ۲۲
- مادۀ بیست و پنجم : تعلیمات مسلکی و اختصاصی ۲۲
- مادۀ بیست و ششم : استخدام هیئت پرواز ۲۳
- مادۀ بیست و هفتم : مسئولیت های کپتان طیاره ۲۳
- مادۀ بیست و هشتم : اطاعت از اوامر و هدایات کپتان طیاره ... ۲۴
- مادۀ بیست و نهم : صلاحیت و مسئولیت کپتان طیاره در حالات ۲۵

فصل پنجم

میدان های هوائی

- ماده سی ام : ملکیت، تأسیس و اجاره میدان هوائی.....۲۶
- ماده سی و یکم : درجه بندی.....۲۸
- ماده سی و دوم : محدودیت ها.....۲۸
- ماده سی و سوم : تفتیش و کنترل.....۲۹
- ماده سی و چهارم : نصب علایم و چراغ ها بالای ساختمان ها.....۳۰
- ماده سی و پنجم : منع اعمار ساختمان ها.....۳۱
- ماده سی و ششم : رعایت شرایط میدانهای هوائی حین طرح پلانهای شهری.....۳۱
- ماده سی و هفتم : نصب وسایط و آلات خاص بالای ملکیت ها.....۳۲
- ماده سی و هشتم : استملاک ساحه.....۳۲
- ماده سی و نهم : ایجاد دفاتر مربوط.....۳۳
- ماده چهلیم : حق الاجرت خدمات.....۳۳

فصل ششم

پرواز طیاره

- ماده چهل و یکم : شرایط پرواز.....۳۳
- ماده چهل و دوم : تصدیقنامه قابلیت پرواز.....۳۴
- ماده چهل و سوم : تصدیقنامه خارجی.....۳۴
- ماده چهل و چهارم : حالات جلوگیری از پرواز.....۳۵
- ماده چهل و پنجم : دهلیز هوائی.....۳۶
- ماده چهل و ششم : تعقیب دهلیز هوائی معینه.....۳۷
- ماده چهل و هفتم : معافیت از پرداخت مالیه و محصول.....۳۸

- مادهٔ چهل و هشتم : پرواز بالای منطقهٔ ممنوعه..... ۳۸
- مادهٔ چهل و نهم : پرواز بر فراز شهرها..... ۳۹
- مادهٔ پنجاهم : ممنوعیت پرتاب اشیاء از هوا..... ۳۹
- مادهٔ پنجاه و یکم : موانع طبیعی و مصنوعی مسیر پرواز..... ۴۰

فصل هفتم

عملیات تفحص و نجات

- مادهٔ پنجاه و دوم : طیارهٔ مواجهه به خطر..... ۴۱
- مادهٔ پنجاه و سوم : فراهم آوری کمک عاجل..... ۴۲
- مادهٔ پنجاه و چهارم : مشاهدهٔ خطر و آسیب..... ۴۲
- مادهٔ پنجاه و پنجم : مسئولیت سایر اشخاص در برابر سانحهٔ هوایی..... ۴۳
- مادهٔ پنجاه و ششم : عملیات تفحص و نجات طیارهٔ مفقود الاثر..... ۴۴
- مادهٔ پنجاه و هفتم : سانحهٔ هوایی..... ۴۴

فصل هشتم

حمل و نقل هوایی

- مادهٔ پنجاه و هشتم : تصدیقنامه..... ۴۵
- مادهٔ پنجاه و نهم : کنترل جوازنامهٔ فعالیت هوایی و تصدیقنامه ها .. ۴۷
- مادهٔ شصتم : رعایت احکام اسناد تقنینی..... ۴۸
- مادهٔ شصت و یکم : قرارداد حمل و نقل هوایی..... ۴۸
- مادهٔ شصت و دوم : مکلفیت های مؤسسهٔ حمل و نقل هوایی..... ۴۹
- مادهٔ شصت و سوم : تخفیف و ارایهٔ خدمات رایگان .. ۵۰
- مادهٔ شصت و چهارم : انصراف از مسافرت و قطع پرواز..... ۵۱
- مادهٔ شصت و پنجم : جبران خسارهٔ جانی..... ۵۳

۵۴.....	جبران خسارہ مالی.....	مادہ شصت و ششم :
۵۵.....	حمل و نقل اشیای قیمتی.....	مادہ شصت و ہفتم :
۵۸.....	مرور زمان ادعای جبران خسارہ.....	مادہ شصت و ہشتم :
۵۸.....	حمل و نقل اموال خطرناک مجاز.....	مادہ شصت و نہم :
۵۹.....	حمل و نقل اموال ممنوعہ.....	مادہ ہفتادم :
۵۹.....	دخول در مناطق ممنوعہ.....	مادہ ہفتادویکم :
۶۰.....	حمل و نقل ہوائی داخلی.....	مادہ ہفتاد و دوم :
۶۰.....	حمل و نقل ہوائی بین المللی.....	مادہ ہفتادوسوم :

فصل نہم

مؤیدات

۶۰.....	تصرف غیر قانونی.....	مادہ ہفتاد و چہارم :
۶۱.....	تخلف مؤسسہ حمل و نقل ہوائی ملکی.....	مادہ ہفتاد و پنجم :
۶۲.....	تخلفات ہیئت پرواز.....	مادہ ہفتاد و ششم :
۶۴.....	تخلفات سایر اشخاص.....	مادہ ہفتاد و ہفتم :
۶۵.....	تعقیب عدلی.....	مادہ ہفتاد و ہشتم :
۶۵.....	امتناع از ایفای مکلفیت های مالی.....	مادہ ہفتاد و نہم :
۶۷.....	صلاحیت تطبیق مؤیدات.....	مادہ ہشتادم :

فصل دہم

احکام متفرقہ

۶۷.....	معافیت از تادیبہ محصول و عوارض گمرکی.....	مادہ ہشتاد و یکم :
۶۸.....	خدمات ہوا شناسی رایگان.....	مادہ ہشتاد و دوم :
۶۹.....	فعالیت های اختصاصی.....	مادہ ہشتاد و سوم :

۶۹.....	مراكز آموزشى.....	:	ماده هشتاد و چهارم
۷۰.....	قيمت اسناد هوانوردى.....	:	ماده هشتاد و پنجم
۷۱.....	ارايه گزارش.....	:	ماده هشتاد و هشتم
۷۱.....	تحويلى عوايد.....	:	ماده هشتاد و نهم
۷۱.....	وضع مقررہ ہا و طرز العمل ہا.....	:	ماده هشتاد و دهم
۷۲.....	انفاذ.....	:	ماده هشتاد و يازدهم

قانون هوانوردی ملکی

فصل اول

احکام عمومی

منظور وضع

ماده اول:

این قانون به منظور تنظیم امور مربوط به هوانوردی ملکی در کشور، وضع گردیده است.

اهداف

ماده دوم:

اهداف این قانون عبارت اند از :
۱- رهبری و اداره امور هوانوردی ملکی مطابق معیارها و طرز العمل های بین المللی و اسناد تقنینی کشور.

۲- تنظیم و بهبود خدمات حمل و نقل هوایی ملکی در مطابقت به میثاق هوانوردی ملکی بین المللی، اسناد سازمان بین المللی هوانوردی ملکی (ICAO) و سایر ضمایم

د ملکی هوایی چلند قانون

لومپی فصل

عمومی حکمونه

د وضع کولو منظور

لومپی- ماده:

دغه قانون په هېواد کې د ملګي هوایي چلند د اړوندو چارو د تنظیم په منظور، وضع شوی دی.

موخې

دوه یمه ماده:

ددې قانون موخې عبارت دي له:
۱- د بین المللي معیارونو او کړنلارو او د هېواد د تقنیني سندونو مطابق د ملګي هوایي چلند د چارو رهبري او اداره کول.

۲- د بین المللي ملګي هوایي چلند د میثاق، د ملګي هوایي چلند د بین المللي سازمان (ICAO) د سندونو او په هغو پورې له اړوندو نورو ضمیمو سره په مطابقت کې د ملګي هوایي حمل او نقل د خدمتونو

تنظيمول او بنه والی.

مربوطان.

۳- د کورني او بين المللي هوایي حمل او نقل د خدمتونو د وړاندې کولو له لارې د سوداگریزو، ټولنیزو او سیاحتی اړیکو پراخول او ټینګښت.

۳- توسعه و تحکیم روابط تجارتي، اجتماعي و سیاحتی از طریق عرضه خدمات حمل و نقل هوایی داخلی و بین المللی.

۴- د بین المللي معیارونو مطابق د الوتکو د الوتنې د خونديتوب تامینول.

۴- تأمین مصئونیت پرواز طیاره هاطبق معیار های بین المللی.

اصطلاحگانې

اصطلاحات

درېمه ماده:

ماده سوم:

لاندې اصطلاحگانې پدې قانون کې لاندني مفاهيم افاده کوي:

اصطلاحات آني در این قانون مفاهيم ذیل را افاده می نماید:

۱- هوایي ډګر: د وچې يا اوبو هغه ساحه ده چې د ملکي هوایي چلند د لازمو تجهیزاتو او تسهیلاتو لرونکې وي او د الوتکې د خوندي الوتنې يا ناستې په غرض له هغه څخه ګټه اخیستل کېږي.

۱- میدان هوایی : ساحه خشکه يا آبی است که دارای تجهیزات و تسهیلات لازم هوانوردی ملکی بوده و غرض پرواز یا نشست مصئون طیاره از آن استفاده می شود.

۲- د کورني ملکي هوایي چلند د حمل او نقل مؤسسه: هغه حکمي شخصیت دی چې ددې قانون د حکمونو مطابق یې ، د هوایي فعالیت

۲- مؤسسه حمل و نقل هوایی ملکی داخلی: شخصیت حکمی است که مطابق احکام این قانون، جوازنامه فعالیت هوایی را بدست

آورده، طورمستقيم يا غيرمستقيم خدمات حمل ونقل هوائي داخلې يا بين المللي را عرضه مي نمايد.

۳- مؤسسه حمل ونقل هوائي ملكي خارجي : شخصيت حكمي است كه مطابق احكام قانون كشور خارجي، جوازنامه فعاليت هوائي را بدست آورده، طورمستقيم يا غيرمستقيم خدمات حمل ونقل هوائي را در داخل قلمرو هوائي كشور، عرضه مي نمايد.

۴- طياره : واسطه نقلیه هوائي است كه توسط قوه موتور(ماشين) حركت نموده وقوت خود را از عكس العمل های هوائي در اتموسفير، به غير از عكس العمل های هوا، عليه سطح زمين حاصل مي نمايد.

۵- انجن طياره : موتور (ماشين) است شامل پرزه جات، متعلقات و لوازم فرعی آن (به استثنای پروانه ها) كه جهت

جوازليك ترلاسه كړی ، په مستقیمه يا غیر مستقیمه توگه د کورني يا بين المللي هوايي حمل او نقل خدمتونه وړاندې کوي.

۳- د بهرني ملكي هوايي حمل او نقل مؤسسه: هغه حكمي شخصيت دی چې د بهرني هېواد د قانون د حكمونو مطابق يې ، د هوايي فعاليت جوازليك ترلاسه كړی ، په مستقیمه يا غیر مستقیمه توگه، د هېواد د هوايي قلمرو په دننه كې د هوايي حمل او نقل خدمتونه وړاندې کوي.

۴- الوتکه: هغه هوايي نقلیه واسطه ده چې د موتور(ماشين) د قوې په واسطه حركت کوي او خپله غښتلتيا (قوت)، په اتموسفير کې له هوايي غبرگونونو څخه د ځمکې د سطحې پر وړاندې د هوا له غبرگونونو پرته، ترلاسه کوي.

۵- د الوتکې انجن: د پرزه جاتو، متعلقاتو او فرعی لوازمو په گډون (د پروانو په استثنای) هغه موتور (ماشين) دی چې د الوتکې د حركت وړ کونې

- لپاره کارول کېږي. حرکت دادن طیاره به کار می‌رود.
- ۶- د هوایي فعالیت جوازلیک: هغه لیکلی سند دی چې د افغانستان د ملکي هوایي چلند د ادارې یا د بهرني هېواد د واکمنې ادارې لخوا صادر او پربنسټ یې، د هغه لرونکې د ملکي هوایي حمل او نقل مؤسسه، کولای شي پدې قانون کې درج شوي خدمتونه وړاندې کړي.
- ۷- د الوتنې هیئت: هغه اشخاص دي چې د مسلکي او تخصصي تحصیلاتو لرونکي دي او د الوتنې د اهلیت د تصدیق لیک په لرلو سره د الوتنې په حال الوتکې په دننه کې مشخصې دندې، ترسره کوي.
- ۸- خطرناک اجناس: هغه شیان او مواد دي چې د هوایي حمل او نقل په بهیر کې د اشخاصو، حیواناتو روغتیا او د الوتنې یا مالونو د خونديتوب لپاره د گواښ د رامنځته کېدو سبب ګرځي.
- ۹- د الوتنې وړ هوایي قلمرو: د الوتکې د الوتنې د اقل حد ارتفاعاتو لپاره کارول کېږي. حرکت دادن طیاره به کار می‌رود.
- ۶- جوازنامه فعالیت هوایی: سند کتبی است که از طرف اداره هوانوردی ملکی افغانستان یا اداره با صلاحیت کشور خارجی، صادر و به اساس آن، موسسه حمل و نقل هوایی ملکی دارنده آن، می تواند، خدمات مندرج این قانون را عرضه نماید.
- ۷- هیئت پرواز: اشخاصی اند که دارای تحصیلات مسلکی و تخصصی بوده و با داشتن تصدیقنامه اهلیت پرواز، وظایف مشخص را در داخل طیاره درحال پرواز، ایفا می نمایند.
- ۸- اجناس خطرناک: اشیاء و موادى است که سبب ایجاد تهدید برای صحت اشخاص، حیوانات و مصئونیت پرواز یا اموال در جریان حمل و نقل هوایی می گردد.
- ۹- قلمرو هوایی قابل پرواز: قلمرو مافوق حداقل ارتفاعات و فضای

پرواز طياره است که جهت تضمين مصئونيت نشست و پرواز طياره، مطابق طرز العمل مربوطه، تعيين مي شود.

۱۰- کنترول پرواز طياره: عمليه است که جهت مراقبت پرواز طياره توسط پيلوت انجام مي شود.

۱۱- کپتان طياره: عضو هيئت پرواز است که داراي تحصيلات عالي مسلکي و تخصصي بوده و با داشتن تصديقنامه اهليت پرواز بحيث پيلوت و آمر هيئت پرواز از طرف مؤسسه حمل و نقل هوائي ملکی، تعيين مي گردد.

۱۲- پرزه جات اضافي: تجهيزات و پرزه جات اضافي طياره است به شمول انجن ها، پروانه ها و ساير اسبابی که استفاده يا استعمال آنها ضروري بوده، اما عملاً در طياره نصب يا به آن وصل نه شده باشد.

او فضا مافوق قلمرو دی چي د الوتکي د ناستي او الوتنې د خونديتوب د تضمين لپاره، د اړوندي کړنلارې مطابق، ټاکل کېږي.

۱۰- د الوتکي د الوتنې کنترول: هغه عمليه ده چي د الوتکي د الوتنې د څارنې لپاره د پيلوټ په واسطه ترسره کېږي.

۱۱- د الوتکي کپتان: د الوتنې د هيئت غړی دی چي د مسلکي او تخصصي لوړو تحصيلاتو لرونکی دی او د الوتنې د اهليت د تصديق ليک په لرلو سره د پيلوټ او د الوتنې د هيئت د آمر په توگه، د ملکي هوايي حمل او نقل د مؤسسې لخوا، ټاکل کېږي.

۱۲- اضافي پرزه جات: د الوتکي احتياطي تجهيزات او پرزه جات د انجنونو، پروانو او نورو هغو اسبابو په شمول دي چي له هغو څخه گټه اخيستل يا استعمال يې اړين وي، خو عملاً په الوتکه کې نصب يا له هغې سره وصل شوي نه وي.

- ۱۳- له خطر سره مخامخ الوتکه: هغه الوتکه ده چې د الوتنې پر وخت يې لوی زیان لیدلی وي اوله هوایي ډگرڅخه بهر په اجباري ډول بڼکته شوې وي.
- ۱۴- مفقود الاثر (ورکه) الوتکه: هغه الوتکه ده چې د پلټنې او ژغورنې له اقداماتو وروسته، دهغې دلوبېدو (سقوط) او لگېدو ځای او یا دهغې کومه نښه څرگنده یا کشف شوې نه وي.
- ۱۵- هوایي حمل او نقل: د مسافرینو، میت، د سفر د لوازمو، مالونو (کارگو)، پُست، الوتونکو او د حیواناتو لېږدول دي چې د الوتکې په واسطه له یوې نقطې څخه بلې نقطې ته صورت مومي.
- ۱۶- د هوایي حمل او نقل موده: هغه وخت دی چې په ترڅ کې یې مسافر، د سفر لوازم او مالونه (کارگو)، پُست، الوتونکي او حیوانات په هوایي ډگر، په الوتکه یا په هر بل ځای کې د ملکي هوایي
- ۱۳- طیاره مواجهه به خطر: طیاره است که حین پرواز صدمه فاحش دیده و خارج از میدان هوایی طور اجباری فرود آمده باشد.
- ۱۴- طیاره مفقود الاثر: طیاره است که بعد از اقدامات تفحص و نجات، محل سقوط و اصابت و یا اثری از آن معلوم و مکشوف نگردیده باشد.
- ۱۵- حمل و نقل هوایی: انتقال مسافرین، میت، لوازم سفر، اموال (کارگو)، پست، طیور و حیوانات است که توسط طیاره از یک نقطه به نقطه دیگر صورت می گیرد.
- ۱۶- مدت حمل و نقل هوایی: زمانی است که در خلال آن مسافر، لوازم سفر و اموال (کارگو)، پست، طیور و حیوانات درمیدان هوایی، داخل طیاره یا در هر محل دیگر تحت اداره و محافظت مؤسسه

- حمل او نقل د مؤسسې تر ادارې يا ساتنې لاندې قرار مومي.
- ۱۷- د الوتکې ثبت: هغه پروسه ده چې د هوايي حمل او نقل مؤسسه د عملياتي او تخنيکي ټولو سندونو په وړاندې کولو سره، اړونده الوتکه په ملکي هوايي اداره کې ثبتوي.
- ۱۸- د هوايي مسافرت ټکټ: د مسافر او د اړوند سفر د لوازمو د هوايي حمل او نقل د قرارداد سند دی چې د ملکي هوايي حمل او نقل د مؤسسې لخوا ترتيب او مسافر ته د ټاکلې بېي د ورکړې په بدل کې، ورکول کېږي.
- ۱۹- هوايي بارليک: د مالونو (کارگو) د هوايي حمل او نقل د قرارداد سند دی چې د ملکي هوايي حمل او نقل د مؤسسې لخوا ترتيب او د مؤسسې او مرسل له مهر او لاسليک وروسته، صادرېږي.
- حمل و نقل هوائی ملکي قرار می گیرد.
- ۱۷- ثبت طیاره: پروسه است که مؤسسه حمل و نقل هوائی با ارایه کليه اسناد عملياتی و تخنيکی، طیاره مربوط را در اداره هوانوردی ملکي به ثبت می رساند.
- ۱۸- تکت مسافرت هوائی: سند قرارداد حمل و نقل هوائی مسافر و لوازم سفر مربوط است که از طرف مؤسسه حمل و نقل هوائی ملکي ترتيب و به مسافر در بدل پرداخت قيمت معينه، توزيع می شود.
- ۱۹- بارنامه هوائی: سند قرارداد حمل و نقل هوائی اموال (کارگو) است که از طرف مؤسسه حمل و نقل هوائی ملکي ترتيب و بعد از مهر و امضای مؤسسه و مرسل، صادر می شود.

پر فضا باندي د انحصار حق

خلورمه ماده:

د افغانستان دولت د خپل قلمرو پر فضا باندي د حاکمیت د مطلق او انحصاري حق لرونکی دی.

د الوتکي د فعالیت موارد

پنځمه ماده:

د ملکي هوايي چلند په ساحه کې د الوتکي فعالیت په لاندې ډول دی:

۱- د مسافرینو، میت، د سفر د لوازمو، مالونو (کارگو)، پُست، الوتونکو او حیواناتو حمل او نقل.

۲- په کرنیزو، روغتیايي، بنسټونیزو او تفریحي چارو کې د خاصو دندو اجراء کول.

۳- د جیوډیزۍ، کارتوگرافي او علمي تحقیقاتو د چارو اجراء کول.

۴- په بېرنيو او اضطراري حالاتو کې د مرستې رسونې لپاره د ملکي هوايي چلند د خدمتونو وړاندې کول.

۵- د هېواد د ملي اقتصاد د پراختیا او پرمختیا لپاره د نورو هوايي

حق انحصار بر فضا

ماده چهارم:

دولت افغانستان حق مطلق وانحصاری حاکمیت را بر فضای قلمرو خود دارا می باشد.

موارد فعالیت طیاره

ماده پنجم:

فعالیت طیاره در ساحه هوانوردی ملکی قرار ذیل می باشد:

۱- حمل و نقل مسافرین، میت، لوازم سفر، اموال (کارگو)، پست، طیور و حیوانات.

۲- اجرای وظایف خاص در امور زراعتی، صحتی، تعلیمی و تفریحی.

۳- اجرای امور جیوډیزۍ و کارتوگرافي و تحقیقات علمی.

۴- عرضه خدمات هوایی ملکی جهت کمک رسانی در حالات عاجل و اضطراری.

۵- عرضه سایر خدمات هوایی جهت توسعه و انکشاف اقتصاد ملی

خدمتونو وړاندې کول.

د تطبيق ساحه

شپږمه ماده:

(۱) ددې قانون حکمونه، د کورنيو او بهرنيو ملکي هوايي الوتکو د ټولو ډولونو په هکله چې د هېواد د الوتنې وړ په هوايي قلمرو کې، فعاليت کوي، تطبيقېږي. له هېواده بهر افغاني ملکي الوتکې هم ددې قانون د حکمونو تابع دي، خو داچې بين المللي موافقه لیکونو يا د بهرني هېواد قانون بل ډول حکم کړی وي.

(۲) کورنۍ او بهرنۍ پوځي الوتکې او د هغو د الوتنې هيئت ددې مادې په (۱) فقره کې له درج شوي حکم څخه مستثنی دي او د اړوند تقنيني سند مطابق، فعاليت کوي.

د الوتکې مالکيت

اوومه ماده:

وزارتونه، دولتي ادارې، تصدي گانې، دولتي او گډ شرکتونه، بهرنۍ

کشور.

ساحه تطبيق

ماده ششم:

(۱) احکام این قانون در مورد تمام انواع طیاره های ملکی داخلی و خارجی که در قلمرو هوایی قابل پرواز کشور فعالیت می نمایند، تطبيق می گردد. طیاره های ملکی افغانی در خارج از کشور نیز تابع احکام این قانون می باشند، مگر اینکه موافقتنامه های بین المللی یا قانون کشور خارجی طور دیگری حکم نموده باشد.

(۲) طیاره های نظامی داخلی و خارجی و هیئت پرواز آنها از حکم مندرج فقره (۱) این ماده مستثنی بوده و طبق سند تقنینی مربوط، فعالیت می نمایند.

مالکیت طیاره

ماده هفتم:

وزارت ها، ادارات دولتی، تصدیها، شرکت های دولتی و مختلط،

مؤسسات داخلی و خارجی، سازمان های تعاونی و اجتماعی و متشبهین خصوصی و افراد اعم از داخلی و خارجی طبق احکام این قانون حق مالکیت یا حيازت طیاره را دارا می باشند.

ایجاد مؤسسه حمل و نقل هوایی

ملکی

ماده هشتم:

(۱) مؤسسه حمل و نقل هوایی ملکی در صورتی فعالیت نموده می تواند که مطابق احکام این قانون و معیارها و طرز العمل های بین المللی، ایجاد شده باشند.

(۲) طرز ایجاد و فعالیت، شرایط توزیع جوازنامه فعالیت هوایی مؤسسه حمل و نقل هوایی ملکی توسط سند تقنینی جداگانه تنظیم می شود.

جواز نامه فعالیت هوایی

ماده نهم:

(۱) مؤسسه حمل و نقل هوایی

او کورنی مؤسسه، تعاونی (مرستندوی) او پولنیز سازمانونه او خصوصی متشبهین او کورنی او بهرني افراد ددې قانون د حکمونو مطابق، د الوتکې د مالکیت یا حيازت د حق لرونکي دي.

د ملکی هوایی حمل و نقل د

مؤسسه رامنخته کېدل

اتمه ماده:

(۱) د ملکی هوایی حمل و نقل مؤسسه په هغه صورت کې فعالیت کولای شي چې ددې قانون د حکمونو او بین المللی معیارونو او کړنلارو مطابق، رامنخته شوي وي.

(۲) د ملکی هوایی حمل و نقل د مؤسسه د رامنخته کېدو او فعالیت ډول، د هوایی فعالیت د جوازلیک د وپشلو شرایط، د جلا تقنینی سند په واسطه تنظیمېږي.

د هوایی فعالیت جوازلیک

نهمه ماده:

(۱) د ملکی هوایی حمل و نقل

مؤسسسه هغه وخت کولای شي د ملکي هوایي چلند په ساحه کې فعالیت وکړي چې د هوایي فعالیت جوازلیک د ملکي هوایي چلند له ادارې څخه ترلاسه کړي.

(۲) د هوایي فعالیت جوازلیک د پنځه میلیونه (۵۰۰۰۰۰۰) افغانۍ یا معادل دهغه په امریکایي دالرو په بدل کې، صادرېږي.

بیمه

لسمه ماده:

دملکي هوایي حمل او نقل مؤسسسه مکلفه ده، الوتکې، دالوتې هیئت، مسافرین، دسفر لوازم اومالونه (کارگو)، د بین المللي کنوانسیونونو او اړوندو تقنیني سندونو مطابق، بیمه کړي.

ملکي زمانی می تواند در ساحه هوانوردی ملکی فعالیت نماید که جوازنامه فعالیت هوائی را از اداره هوانوردی ملکی، حاصل نماید.

(۲) جوازنامه فعالیت هوائی در بدل پرداخت مبلغ پنج میلیون (۵۰۰۰۰۰۰) افغانی یا معادل آن به دالر امریکائی، صادر می گردد.

بیمه

ماده دهم:

مؤسسسه حمل و نقل هوائی ملکی مکلف است، طیاره ها، هیئت پرواز، مسافرین، لوازم سفر و اموال (کارگو) را طبق کنوانسیون های بین المللی و سند تقنینی مربوط بیمه نماید.

دوه یم فصل

د ملکي هوایي چلند د ادارې

تشکیل، دندې او واکونه

د ادارې رامنځته کېدل

یوولسمه ماده:

د ملکي هوایي چلند اداره، په هېواد کې د هوایي چلند د اړوندو چارو د تنظیم او کنترول مسؤلیت لري او د خپلواکې ادارې په توګه د دولتي خپلواک تشکیل او بودجې لرونکي او د ترانسپورت وزارت ته گزارش ورکونکې د قانون د حکمونو مطابق فعالیت کوي.

دملکي هوایي چلند د ادارې

دندې او واکونه

دوولسمه ماده:

د ملکي هوایي چلند اداره پدې قانون کې د درج شوو موخو د پلي کېدو په منظور، د لاندې دندو او واکونونو لرونکې ده:

۱- په ملکي هوایي چلند پورې د

فصل دوم

تشکیل، وظایف وصلاحیت

های اداره هوانوردی ملکی

ایجاد اداره

ماده یازدهم:

اداره هوانوردی ملکی، مسئول تنظیم وکنترول امور مربوط به هوانوردی ملکی در کشور بوده، منحصراً اداره مستقل دارای تشکیل و بودجه مستقل دولتی و گزارش ده به وزارت ترانسپورت طبق احکام قانون فعالیت می نماید.

وظایف وصلاحیت های اداره

هوانوردی ملکی

ماده دوازدهم:

اداره هوانوردی ملکی به منظور تحقق اهداف مندرج این قانون دارای وظایف وصلاحیت های ذیل می باشد:

۱- تهیه و ترتیب پالیسی های مربوط

- اړوندو پالیسیو برابرول او ترتیبول.
- ۲- د هوایي چلند د اړوندو بین المللي میثاقونو چې افغانستان له هغو سره الحاق کړی دی په پام کې د نیولو په اړه، د ملکي هوایي حمل او نقل د مؤسسو او د نوموړو خدمتونو د وړاندې کوونکو څارنه.
- ۳- ددې قانون د حکمونو مطابق، د ملکي هوایي حمل او نقل د مؤسسو او د نوموړو خدمتونو د وړاندې کوونکو په فعالیتونو پورې د اړوندو چارو تنظیمول.
- ۴- ددې قانون د حکمونو مطابق، د ملکي هوایي حمل او نقل مؤسسو ته د هوایي فعالیت د جواز لیک صادرول.
- ۵- ددې قانون د حکمونو په حدودو کې د ملکي هوایي حمل او نقل د مؤسسو د هوایي فعالیت د جواز لیک تعدیلول، نوي کول، تعلیقول او لغو کول.
- ۶- د الوتنې د اهلیت، د الوتنې د وړتیا او د ملکي هوایي حمل او نقل د تصدیق لیکونو ورکول.
- به هوانوردی ملکی.
- ۲- نظارت مؤسسات حمل و نقل هوائی ملکی و عرضه کننده گان خدمات مذکور مبنی بر رعایت میثاق های بین المللی مربوط هوانوردی که افغانستان به آن الحاق نموده است.
- ۳- تنظیم امور مربوط به فعالیت های مؤسسات حمل و نقل هوائی ملکی و عرضه کنندگان خدمات مذکور، طبق احکام این قانون.
- ۴- صدور جوازنامه فعالیت هوائی به مؤسسات حمل و نقل هوائی ملکی طبق احکام این قانون.
- ۵- تعدیل، تجدید، تعلیق و لغو جوازنامه فعالیت هوائی مؤسسات حمل و نقل هوائی ملکی در حدود احکام این قانون.
- ۶- اعطای تصدیقنامه های اهلیت پرواز، قابلیت پرواز و حمل و نقل هوائی ملکی.

- ۷- د ملكي هوايي چلند په ډگر كې د قراردادونو او بين المللي موافقه ليكونو عقدول.
- ۸- د ملكي هوايي چلند په بين المللي سازمان او د ملكي هوايي چلند په اړوندو نورو بين المللي سازمانونو كې د هېواد د اړيكو او استازيتوب تامينول.
- ۹- د ملكي الوتكو د ثبت په اړه د لازمو تدبيرونو نيول.
- ۱۰- د ملكي هوايي چلند د خدمتونو د پرمختيايي بودجې په لگښتونو پورې د اړوندو چارو د تنظيم په منظور د پلان ترتيبول.
- ۱۱- د ملكي هوايي چلند له خدمتونو څخه د گټې اخيستونكو د گټو ملاتړ.
- ۱۲- د دې قانون له حكمونو او د هوايي فعاليت په جوازليك كې له درج شوو شرايطو څخه د هوايي حمل او نقل د سرغړونكو مؤسسو تشبیتول.
- ۱۳- د زيان په جبرانولو او په جوازليك كې له درج شوو شرايطو
- ۷- عقد قرارداد ها و موافقتنامه های بين المللی در عرصه هوانوردی ملكی .
- ۸- تأمین روابط و نمایندگی از کشور در سازمان بین المللی هوانوردی ملكی و سایر سازمانهای بین المللی مربوط هوانوردی ملكی.
- ۹- اتخاذ تدابیر لازم جهت ثبت طیاره های ملكی.
- ۱۰- ترتیب پلان به منظور تنظیم امور مربوط به مصارف بودجه انكشافی خدمات هوانوردی ملكی.
- ۱۱- حمایت از منافع استفاده کنندگان خدمات هوانوردی ملكی.
- ۱۲- تثبیت مؤسسات حمل و نقل هوائی متخلف از احكام این قانون و شرایط مندرج جوازنامه فعالیت هوائی.
- ۱۳- مكلف ساختن دارنده جواز نامه فعالیت هوائی به تأدیة

شخه د راپيداشوې سرغړونې د نغدي جريمو په ورکولو باندې د هوایي جوازلیک د لرونکي مکلفول.

۱۴- د ملکي هوایي چلند د زده کړه ییزو مرکزونو رهبري او څارنه.

۱۵- اړوندو واکمنو مقاماتو او د ترانسپورت وزارت ته د رپوټ وړاندې کول.

۱۶- پدې قانون کې د درج شوو نورو دندو ترسره کول.

د فعالیتونو کنترولول

دیارلسمه ماده:

د ملکي هوایي چلند اداره مکلفه ده، د الوتنې د خونديتوب، د هوایي چلند د وسایلو، وسایطو او الوتکو د تخنیکي استعمال، سوداګریزې ګټې اخیستنې، د اداري مقرراتو په پام کې نیولو، د الوتکو د الوتنې د هیئت د شرایطو او په هوایي حمل او نقل پورې د اړوندو ځمکنیو خدمتونو د وړاندې کولو د تأمین په اړه، د ملکي هوایي حمل او نقل د مؤسسو فعالیت،

جبران خساره و جريمه های نقدی ناشی از تخلف شرایط مندرج آن.

۱۴- رهبري و نظارت از مراکز آموزشی هوانوردی ملکی.

۱۵- ارایه گزارش به مقامات ذیصلاح مربوط و وزارت ترانسپورت.

۱۶- انجام سایر وظایف مندرج این قانون.

کنترول فعالیت ها

ماده سیزدهم:

اداره هوانوردی ملکی مکلف است، فعالیت مؤسسات حمل و نقل هوایی ملکی، مبنی بر تأمین مصنویت پرواز، استعمال تخنیکي وسایل، وسایط هوانوردی و طیاره ها، بهره برداری تجارتي، رعایت مقررات اداری، شرایط هیئت پرواز طیاره ها و عرضه خدمات زمینی مربوط به حمل و نقل هوایی را کنترول

کنترول کړي.

نماید.

د پرمختیایي برنامو ترتیبولترتیب بر نامه های انکشافی

څوارلسمه ماده:

ماده چهاردهم:

د ملكي هوايي چلند اداره مكلفه ده، د هېواد د الوتنې وړ له ملكي هوايي قلمرو (هوايي دهليز) څخه د گټې اخیستنې لپاره، پرمختیایي برنامې ترتیب او تنظیم کړي.

اداره هوانوردی ملكی مكلف است، جهت استفاده از قلمرو قابل پرواز هوائی ملكی (دهلیز هوائی) کشور، برنامه های انکشافی را ترتیب و تنظیم نماید.

د اړوندو ادارو همکاريهمکاری ادارات ذیربط

پنځلسمه ماده:

ماده پانزدهم:

د ملكي هوايي چلند اداره مكلفه ده د بين المللي معيارونو او كړنلارو له په پام كې نيولو سره، د ملكي الوتكو، هوايي ډگرونو، تسهيلاتو او تجهيزاتو د ساتنې او د الوتنې د خونديتوب د نورو معيارونو د تأمينولو لپاره، د اړوندو ادارو په همكاري- لازم تدبيرونه ونيسي.

اداره هوانوردی ملكی مكلف است با رعایت معیارها و طرز العمل های بین المللی جهت حفاظت طیاره های ملكی، میدان های هوائی، تسهیلات و تجهیزات و تأمین سایر معیارهای مصئونیت پرواز، تدابیر لازم را به همکاری ادارات ذیربط، اتخاذ نماید.

فصل سوم

ثبٹ طياره

دفتر ثبت

ماده شانزدهم:

(۱) دفتر ثبت در اداره هوانوردی ملکی ایجاد و طياره ايکه مطابق احکام این قانون در آن به ثبت ميرسد، تابعیت افغانستان را کسب می نماید.

(۲) دفتر ثبت مکلف است، قبل از ثبت طياره، اسناد مربوط را طور دقیق بررسی نموده در مورد صحت و سقم آن از مراجع مربوط، معلومات لازم حاصل نماید.

(۳) اشخاص مندرج ماده هفتم این قانون مکلف اند، حين ثبت طياره مربوط، مبلغ دو صد و پنجاه هزار (۲۵۰۰۰۰) افغانی یا معادل آن به دالر امریکائی را به نام حق الثبٹ به دفتر ثبت، تأديه نمایند.

درېم فصل

د الوتکې ثبت

د ثبت دفتر

شپارسمه ماده:

(۱) د ثبت دفتر، د ملکي هوایي چلند په ادارې کې رامنځته کېږي او هغه الوتکه چې ددې قانون د حکمونو مطابق په هغې کې ثبتېږي، د افغانستان تابعیت ترلاسه کوي.

(۲) د ثبت دفتر مکلف دی، د الوتکې له ثبت څخه دمخه، اړوند سندونه په دقیقه توګه وڅېړي، د هغو د صحت او سقم په هکله له اړوندو مراجعو څخه لازم معلومات ترلاسه کړي.

(۳) ددې قانون په اوومه ماده کې درج شوي اشخاص مکلف دي، د اړوندې الوتکې د ثبت په وخت کې، دوه سوه پنځوس زره (۲۵۰۰۰۰) افغانی یا په امریکایي ډالرو د هغو معادل مبلغ د حق الثبٹ په نوم د ثبت دفتر ته ورکړي.

د ثبت شرايط

اوولسمه ماده:

د ملكي هوايي چلند اداره هغه الوتکې په اړوند دفترکې ثبتوي چې ددې قانون په اوومه ماده کې د درج شوو اشخاصو په ملکیت کې وي او په بل هېواد کې ثبت شوي نه وي.

د مالکیت د سندونو ثبت

اتلسمه ماده:

(۱) دملکي هوايي چلند اداره مکلفه ده، دثبت په وخت کې، د انجنونو، پروانو، وسایطو او د فالتو پرزه جاتو په شمول دالوتکې دحصصو او اجزاوو دمالکیت ټول سندونه په پام کې ونیسي او لازم اجراءات عملي کړي.

(۲) د ثبت شوي الوتکې د ټول يا د ونډې د مالکیت يا د الوتکې د انجن، پروانو، وسایطو، فالتو پرزه جاتو او د هغې د نورو حصصو د ثبت په اړه ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوي اجراءات، يوازې د

شرايط ثبت

ماده هفدهم:

اداره هوانوردی ملکي طياره هائی را در دفتر مربوط، ثبت می نماید که در ملکیت اشخاص مندرج ماده هفتم این قانون بوده و در کشور دیگری ثبت نشده باشد.

ثبت اسناد مالکیت

ماده هجدهم

(۱) اداره هوانوردی ملکي مکلف است، حين ثبت، کلیه اسناد مالکیت حصص و اجزای طياره به شمول انجن ها، پروانه ها، وسایط و پرزه جات فالتوی آنرا در نظر گرفته و اجراءات لازم را عملی نماید.

(۲) اجراءات مندرج فقره (۱) این ماده در رابطه به ثبت مالکیت تمام يا سهم طياره ثبت شده يا انجن طياره، پروانه ها، وسایط، پرزه جات فالتو و ساير حصص آن، صرف میان مالکین

يا سهمداران، قابل اعتبار می باشد.

(۳) اسناد مندرج فقره (۱) این ماده در صورتی قابل اعتبار بوده می تواند که مطابق احکام مندرج این قانون ثبت شده باشد.

(۴) امور ثبت اسناد مندرج این ماده، توسط طرز العمل جداگانه تنظیم می گردد.

عدم جواز ثبت طیاره ثبت شده در دفتر ثبت کشور

خارجی

ماده نهم:

طیاره ای که مطابق احکام این قانون در دفتر ثبت اداره هوانوردی ملکی افغانستان به ثبت رسیده باشد، تا زمانی که از دفتر ثبت مربوط حذف نشده باشد، ثبت آن در دفتر ثبت کشوردیگری، جواز ندارد.

مالکینو او ونډه والو ترمنځ د اعتبار وړ دي.

(۳) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوي سندونه په هغه صورت کې د اعتبار وړ کېدای شي چې پدې قانون کې د درج شوو حکمونو مطابق ثبت شوي وي.

(۴) پدې ماده کې د درج شوو سندونو د ثبت چارې، د بېلې کړنلارې په واسطه تنظیمېږي.

د بهرني هېواد د ثبت په دفتر کې د ثبت شوي الوتکې د ثبت نه

جواز

نولسمه ماده:

هغه الوتکه چې ددې قانون د حکمونو مطابق د افغانستان د ملکي هوايي چلند د ادارې د ثبت په دفتر کې ثبت شوې وي، تر هغه وخته چې د ثبت له اړوند دفتر څخه حذف شوې نه وي، د بل هېواد د ثبت په دفتر کې د هغې ثبتول، جواز نلري.

مشخصه نښه (علامت)

شلمه ماده:

د الوتکې مالک مکلف دی، د هغې د تابعیت او مالکیت مشخصه نښه چې د ملکي هوایي چلند د ادارې لخوا تخصیصېږي، له ثبت وروسته، د الوتکې د وزرونو په لاندني برخه کې نقش کړي.

د لېږد نه وړتیا

یوویشتمه ماده:

پدې قانون کې د درج شوي هوایي فعالیت جوازلیک او د ثبت سند بل شخص ته د لېږد وړ نه دی، خوداچې د ملکي هوایي چلند اداره د عامه گټو او بیا ثبت له په پام کې نیولو سره د هغه په لېږد موافقه وکړي.

د الوتکې اجاره

دوه ویشتمه ماده:

الوتکه، د الوتنې له هیئت پرته د علاقې وړ اړخونو د موافقې پرېنست په اجاره ورکول کېدای شي، د اجارې دغه ډول عقد د الوتکو د

علامت مشخصه

ماده بیستم:

مالک طیاره مکلف است، علامت مشخصه تابعیت و مالکیت آن را که از طرف اداره هوانوردی ملکی تخصیص می یابد، بعد از ثبت، در قسمت تحتانی بالهای طیاره نقش نماید.

عدم قابلیت انتقال

ماده بیست و یکم:

جوازنامه فعالیت هوایی و سند ثبت مندرج این قانون به شخص دیگر، قابل انتقال نمی باشد، مگر اینکه اداره هوانوردی ملکی بانظر داشت منافع عامه و ثبت مجدد به انتقال آن موافقه نماید.

اجاره طیاره

ماده بیست و دوم:

طیاره بدون هیئت پرواز به اساس موافقه جوانب ذیعلاقه به اجاره گذاشته شده می تواند، چنین عقد اجاره در دفتر

ثبت په دفتر کې ددې قانون په (شپاړسمه) ماده کې د درج شوي حق الثبت د ورکړې په بدل کې، ثبتېږي.

د ثبت حذف

درويشتمه ماده:

الوتکه له لاندې حالاتو څخه په يوۀ کې د ثبت له اړوند دفتر څخه حذفېږي:

۱- په هغه صورت کې چې پدې قانون کې درج د تابعيت او مالکيت ځانگړې نښه و نه لري.

۲- په هغه صورت کې چې د الوتنې وړتيا يې له لاسه ورکړې وي.

۳- په هغه صورت کې چې الوتکه له منځه تللې يا ورکه شوې وي او د هغې د پلټنې او ژغورنې د عملياتو پای رسماً اعلام شوي وي.

۴- په هغه صورت کې چې الوتکه په بهرني شخص پلورل شوې يا پرېښوول شوې وي، پدې شرط چې په هېواد کې دننه، هوايي فعاليت

ثبت طياره ها در بدل پرداخت حق الثبت مندرج ماده (شانزدهم) اين قانون، ثبت می گردد.

حذف ثبت

ماده بيست وسوم:

طياره دريکې از حالات ذيل از دفتر ثبت مربوط حذف می گردد:

۱- در صورتی که فاقد علامت مشخصه تابعيت و مالکيت مندرج اين قانون گرديده باشد.

۲- در صورتی که قابليت پرواز را از دست داده باشد.

۳- در صورتی که طياره منهدم يا مفقود الاثر شده و ختم عمليات تفحص و نجات آن رسماً اعلام شده باشد.

۴- در صورتی که طياره به شخص خارجي به فروش رسیده يا واگذار شده باشد، مشروط بر اینکه در داخل کشور، فعاليت هوایی نداشته

ونلري.

باشد.

خلورم فصل

فصل چهارم

د الوتنې هيئت

هيئت پرواز

د الوتنې د هيئت تركيب

تركيب هيئت پرواز

خلپريشتمه ماده:

ماده بيست و چهارم:

د الوتنې د هيئت تركيب، د الوتنې د مقتضياتو او د الوتکې د مشخص ډول له په پام کې نيولو سره، د هوايي چلند د ادارې په واسطه، د بين المللي معيارونو او کورنلارو مطابق ټاکل کېږي.

تركيب هيئت پرواز بانظر داشت مقتضيات پرواز ونوع مشخص طياره، توسط اداره هوا نوردی، طبق معيار هاو طرز العمل های بين المللی تعیین می گردد.

مسلكي او اختصاصي بنوونې

تعليمات مسلكي و اختصاصي

پنځه ويشتمه ماده:

ماده بيست و پنجم:

د الوتنې هيئت چې د الوتکې د چلولو، ادارې او کنترول، په الوتکه کې د انجنونو او دمختلفو لاربنوونو او ارتباطي آلاتو د فعال والي لپاره مؤظفېږي، مکلف دی، له توظیفېدو دمخه، د الوتکې مشخص ډول او د دندې ځانگړتيا ته په پام سره مسلكي او اختصاصي بنوونې زده کړي، د الوتنې داهليت تصديق ليک ترلاسه

هيئت پرواز که جهت راندن، اداره و کنترول طياره، فعال بودن انجن ها و آلات رهنمائی و ارتباطی مختلف داخل طياره، مؤظف می گردند، مکلف اند قبل از توظیف، تعليمات مسلكي و اختصاصي را نظر به نوع مشخص طياره و خصوصيت وظيفه، فراگرفته، تصديقنامه اهليت پرواز را حاصل

کړي.

نمايند.

د الوتني د هيئت استخدامولاستخدام هيئت پرواز

شپږويشتمه ماده:

ماده بيست وششم:

دملکي هوايي حمل او نقل مؤسسه، کولای شي د ملکي هوايي چلند د ادارې دنظر له ترلاسه کولو وروسته، کورني او بهرني اتباع، د الوتني د هيئت په توگه استخدام کړي. د لومړيتوب حق کورنيو اتباعو ته ورکول کېږي.

مؤسسۀ حمل و نقل هوائی ملکي می تواند اتباع داخلی و خارجی را بعد از کسب نظر اداره هوانوردی ملکي، منحیث هیئت پرواز استخدام نماید. حق اولیت به اتباع داخلی داده می شود.

د الوتکې د کپتان مسئولیتونهمسئولیت های کپتان طیاره

اووه ویشتمه ماده:

ماده بیست وهفتم:

دالوتکې کپتان دالوتني د هيئت د امر په توگه، د الوتني د هيئت د ټولو فعالیتونو رهبري او اداره او په الوتکه کې د اشخاصو او مالونو دامنیت او خونديتوب د تأمینولو مسئولیت په غاړه لري.

کپتان طیاره منحیث امر هیئت پرواز، رهبری واداره کلیه فعالیت های هیئت پرواز و مسئولیت تأمین امنیت و مصئونیت اشخاص و اموال داخل طیاره را به عهده دارد.

د الوتکې د کپتان له اوامرو اواطاعت از اوامر و هدایات کپتانلارښوونوڅخه اطاعتطیاره

اته ویشتمه ماده:

ماده بیست وهشتم:

مسافرين او د الوتني هيئت مکلف

مسافرين وهيئت پرواز مکلف اند،

دي، د الوتکې د کپتان د اوامرو او لارښوونو څخه اطاعت وکړي. د الوتکې کپتان کولای شي د الوتکې د الوتنې د هیئت له غړو یا مسافرینو څخه هر هغه شخص چې د الوتنې په بهیر کې په الوتکه کې دننه خونديتوب، سلامت یا نظم او انضباط ښکته کړي، تر څارنې لاندې ونیسي، په لومړني هوایي ډگر کې ئې له الوتکې څخه ښکته او اړوندو مسئولینو ته وسپاري.

د الوتکې کپتان کولای شي، د الوتکې له بارڅخه یوه برخه چې د الوتنې د خونديتوب پر وړاندې، د خطر د رامنځته کېدو باعث شي، تخلیه کړي.

په استثنایي حالاتو کې د الوتکې د

کپتان واک او مسئولیت

نهه ویستمه ماده:

(۱) د الوتکې کپتان د بار اخیستنې مسئول دی. که چېرې د دندې په اجرا کې له ستونزو سره مخامخ شي،

او امر وهدایات کپتان طیاره را اطاعت نمایند. کپتان طیاره می تواند هر شخص اعم از اعضای هیئت پرواز طیاره یا مسافرین را که مسئولیت، سلامت یا نظم و انضباط داخل طیاره را در جریان پرواز اخلال نماید، تحت مراقبت قرار داده، در اولین میدان هوایی از طیاره پائین و به مسئولین مربوط بسپارد.

کپتان طیاره می تواند، قسمتی از بار طیاره را که در برابر مسئولیت پرواز، باعث ایجاد خطر می گردد، تخلیه نماید.

صلاحیت و مسئولیت کپتان

طیاره در حالات استثنائی

ماده بیست ونهم:

(۱) کپتان طیاره مسئول بارگیری است. هرگاه در اجرای وظیفه به مشکلات مواجه

مكلف دى، د ملكي هوايي حمل او نقل له اړوندې مؤسسې څخه لارښوونه وغواړي. كه چېرې د لارښوونو ترلاسه كول ورته قناعت بڅښونكي يا ممكن نه وي، كولاى شي د الوتكې د متصدي په توگه، په لاندې ډول اقدام وكړي:

۱- په الوتكه كې دننه د مسافرينو د خونديتوب د تايمينولو او د مالونو د ساتنې او د لازمو لگښتونو د وركړې لپاره، د لازمو تدبيرونو نيول.

۲- د الوتنې د دوام په مقصد د الوتكې د اړينو ترميماتو د اجراء په اړه په لنډ وخت كې د لازمو اوامرو اولارښوونو صادروول.

۳- د الوتكې د الوتنې د ترسره كولو او د ورسپارل شوې دندې د اجراء په منظور د لازمو لگښتونو وركړه يا د هغو د وركړې ژمنه.

۴- له اړتيا سره سم، د پورتنيو اقداماتو د اجراء كولو لپاره د پور اخیستل.

(۲) ددې قانون په (۱) فقره كې د

گردد، مكلف است، از مؤسسه حمل و نقل هوائی ملكی مربوط، طالب هدایت شود. هرگاه دریافت هدايات برایش قناعت بخش نبوده يا ناممكن باشد، می تواند منحیث متصدی طیاره، طور ذیل اقدام نماید:

۱- اتخاذ تدابير لازم جهت تأمین مصئونیت مسافرين و حفاظت اموال داخل طیاره و تأدیة مصارف لازم.

۲- اصدار اوامر و هدايات لازم جهت اجراء ترميمات ضروری طیاره به مقصد ادامه پرواز به اسرع وقت.

۳- تأدیة مصارف لازم به منظور انجام پرواز طیاره و اجراء وظیفه محوله يا تعهد تأدیة آن.

۴- اخذ قرضه جهت اجراء اقدامات فوق، حسب ضرورت.

(۲) در صورت بروز منازعه

درج شوو اقداماتو له اجراء څخه د راپيدا شوې شخړې په صورت کې، موضوع د منځګړيتوب (مصالحې) يا سوداګريز حکمیت د قوانينو د حکمونو مطابق حل او فصل کېږي، پرته له هغې، موضوع سوداګريزې محکمې ته سپارل کېږي.

پنځم فصل

هوايي ډګرونه

د هوايي ډګر ملکیت، تاسيس او

اجاره

دېرشمه ماده:

- (۱) هوايي ډګرونه د دولت ملکیت دی.
- (۲) دملکي هوايي چلند اداره کولای شي د هوايي حمل او نقل د خدمتونو د وړاندې کولو لپاره د لازمو آسانتياوو د برابرولو په منظور، له اړوندو مراجعو سره په تفاهم کې نوي هوايي ډګرونه تاسيس کړي.
- (۳) د ملکي هوايي چلند اداره کولای شي، له فني څېړنې وروسته

ناشي از اجرای اقدامات مندرج فقره (۱) این ماده، موضوع طبق احکام قوانین میانجیگری (مصالحه) یا حکمیت تجارتي حل و فصل گردیده، در غیر آن موضوع به محکمه تجارتي احاله می گردد.

فصل پنجم

میدان های هوایی

ملکیت، تاسيس و اجاره میدان

هوائی

ماده سی ام:

- (۱) میدان های هوایی، ملکیت دولت می باشند.
- (۲) اداره هوانوردی ملکی می تواند به منظور فراهم آوری تسهیلات لازم جهت عرضه خدمات حمل و نقل هوایی در تفاهم با مراجع ذیربط، میدان های هوایی جدید را تاسيس نماید.
- (۳) اداره هوانوردی ملکی می تواند، بعد از بررسی فنی، میدان

هوایي ډگر دمناسبو تخنیکي خصوصیتونو لرونکو الوتکو د الوتنې لپاره، د گټې اخیستنې وړ اعلان کړي.

(۴) دملکي هوایي چلند اداره کولای شي، د هوایي ترافیک د کنترول د خدمتونو، د ملکي هوایي چلند د معلوماتو د خدمتونو، د وړاندې کولو، مخابراتو، د ناستې او الوتنې د کړنو او د هغو د څېړنې او پلټنې او په اطفائې پورې د اړوندو چارو په استثنې د هوایي ډگرونو ځینې تاسیسات، د قانون د حکمونو مطابق، د هوایي چلند د فعالیتونو د سرته رسولو په منظور، په اجاره ورکړي.

درجه بندی

یوډېرشمه ماده:

هوایي ډگرونه د ودانیزو او تخنیکي تجهیزاتو د مشخصاتو له لحاظه، د بین المللي معیارونو او د هوایي ترافیک د خصوصیت او اهمیت له په پام کې نیولو سره، د اړوندې

هوایی را جهت پرواز طیاره های دارای خصوصیات تخنیکي مناسب، قابل استفاده اعلان نماید.

(۴) اداره هوانوردی ملکی می تواند، برخی از تاسیسات میدان های هوایی به استثنای ارایه خدمات کنترول ترافیک هوایی، خدمات معلومات هوانوردی ملکی، مخابرات، خطوط نشست و پرواز و تفتیش و بررسی آن و امور مربوط به اطفائیه را مطابق احکام قانون به منظور انجام فعالیت های هوانوردی به اجاره دهد.

درجه بندی

ماده سی و یکم:

میدان های هوایی از لحاظ مشخصات ساختمانی و تجهیزات تخنیکي با نظر داشت معیار های بین المللی و خصوصیت و اهمیت ترافیک هوایی، حسب مقررۀ مربوط

مقررې مطابق، په مختلفو درجو
تصنيف كېږي.

محدودیتونه

دوه دېرشمه ماده:

(۱) د ملكي هوايي چلند اداره
كولای شي له هوايي ډگر څخه كټه
اخيستنه، د الوتكي د الوتنې د
خوندیتوب د تأمین د امكاناتو د نه
موجودیت یا د عامه امنیت د ایجاباتو
په علت په هر وخت كې منع یا یې
په خاصو شرایطو مقیده كړي.

(۲) د ملكي هوايي چلند اداره
كولای شي، د ښه نظم او عامه
مصلحت د تأمینولو او دزیاتو
آسانتیاوو د برابرولو په منظور، د
الوتكو د الوتنې لپاره له هوايي ډگرونو
څخه كټه اخيستنه، د خاصو موخو د
پلي كېدو په منظور، تخصیص كړي.

پلټنه او كنترول

دري دېرشمه ماده:

(۱) د ملكي هوايي چلند اداره
كولای شي، پدې قانون كې د درج

به درجات مختلف تصنيف می
گردند.

محدودیت ها

ماده سی و دوم:

(۱) اداره هوانوردی ملكی می
تواند، استفاده از میدان هوایی
را به علت عدم موجودیت امکانات
تأمین مصئونیت پرواز طیاره یا
ایجابات امنیت عامه در هر زمان
ممنوع یا به شرایط خاص مقید
سازد.

(۲) اداره هوانوردی ملكی
می تواند به منظور تأمین
نظم بهتر و مصلحت عامه و فراهم
آوری تسهیلات بیشتر، استفاده از
میدان های هوایی را برای
پرواز طیاره ها به منظور
تحقق اهداف خاص، تخصیص
دهد.

تفتیش و كنترول

ماده سی و سوم:

(۱) اداره هوانوردی ملكی می

تواند، به منظور تحقق اهداف مندرج این قانون، میدان های هوایی وساحات مربوط، طیاره ها واسناد مورد ضرورت را در تمام حالات تفتیش وکنترول نماید.

(۲) اداره هوانوردی ملکی می تواند، به منظورتحقق اهداف مندرج این قانون، پرواز های آزمایشی مؤسسات حمل ونقل هوایی ملکی را در تمام حالات ارزیابی، تفتیش وکنترول نماید.

(۳) مؤسسات حمل ونقل هوایی ملکی اعم از داخلی وخارجی مکلف اند، زمینۀ ارزیابی، تفتیش وکنترول مندرج فقره های (۱ و ۲) این ماده را برای مؤظفین اداره هوانوردی ملکی بدون قید وشرط فراهم نمایند.

شوو موخو د پلي کېدو په منظور هوایي ډگرونه او اړوندې ساحې، الوتکې او د اړتیا وړ سندونه په ټولو حالاتوکې وپلټي او کنترول یې کړي.

(۲) د ملکي هوایي چلند اداره کولای شي، پدې قانون کې د درج شوو موخو د پلي کېدو په منظور، د ملکي هوایي چلند د حمل او نقل د مؤسسو ازمېښتي الوتنې، په ټولو حالاتوکې وارزوي، ویې پلټي او کنترول یې کړي.

(۳) دملکي هوایي حمل او نقل کورنۍ او بهرنۍ مؤسسې مکلفې دي، د ملکي هوایي چلند د ادارې مؤظفینو ته له قید او شرط پرته، ددې مادې په (۱ او ۲) فقرو کې د درج شوې ارزونې، پلټې او کنترول زمینه برابره کړي.

د ودانيو د پاسه د علایمو او

خراغونو نصبول

خلوردپرشمه ماده:

د لوړ پوړو تاسیساتو او ودانیو مالکان چې ملکیتونه یې هوایي ډگر ته نږدې او د الوتکې د الوتنې د منډې ډگرې په حدودو کې موقعیت لري، د الوتنې د خونديتوب د تأمین او د خطر له پیداکېدو څخه د مخنیوي لپاره مکلف دي، دملکي هوایي چلند د ادارې د کړنلارو مطابق، د اړوندو ودانیو د پاسه خراغونه او نور مشخصه علایم په خپل لگښت نصب او شپه او ورځ یې فعال وساتي.

د ودانیو د جوړولو منع

پنځه دپرشمه ماده:

د تاسیساتو او ودانیو جوړول، د مخبراتو او په لوړ او قوي ولتاژ د برېښنا د هوایي مزبو تمدیدول چې د الوتکو د الوتنې د خونديتوب په وړاندې د خطر د پیداکېدو باعث شي، مجاز ندي.

نصب علایم وچراغ ها بالای

ساختمان ها

ماده سی و چهارم:

مالکین تاسیسات و ساختمان های بلند منزل که ملکیت شان در نزدیکی میدان هوایی و در حدود خط السیر پرواز طیاره موقعیت دارد، جهت تأمین مصئونیت پرواز و جلوگیری از ایجاد خطر مکلف اند، مطابق طرزالعمل های اداره هوانوردی ملکی، بالای ساختمان های مربوط چراغ ها و سایر علایم مشخصه را به مصرف خود نصب و شب و روز فعال نگهدارند.

منع اعمار ساختمان ها

ماده سی و پنجم:

اعمار تاسیسات و ساختمان ها، تمدید لین های هوایی مخابرات و برق با ولتاژ بلند و قوي در اطراف میدان های هوایی که باعث ایجاد خطر در برابر مصئونیت پرواز طیاره ها گردد، مجاز نیست.

د ښاري پلانونو د طرحي په وخت کې د هوايي ډګرونو د شرايطو په پام کې نيول

شپږدېرشمه ماده:

اړوندې ادارې مکلفې دي، د ښاري پلانونو د طرحي او تطبيق او د هوايي ډګر په شاوخوا کې له نفوسوڅخه د ډکو نورو تاسيساتو د جوړولو په وخت کې، د الوتکو د الوتنې د خونديتوب د تامين شرايط او د هوايي ډګر د پراختيا امکانات د ملکي هوايي چلند له ادارې سره په تفاهم کې په پام کې ونيسي.

د ملکيتونو د پاسه د خاصو وسايطو او آلاتو نصبول

اووه دېرشمه ماده:

(۱) د ملکي هوايي چلند اداره کولای شي، د الوتکو د الوتنې د خونديتوب د تامين په منظور، د هوايي چلند د ځمکنيو وسايطو او آلاتو د نصبولو لپاره له هر ډول شخصي او عامه ارضي يا ودانيزو

رعايت شرايط ميدانهای هوائی حين طرح پلانهای شهری

ماده سي وششم:

ادارات ذيربط مکلف اند، حين طرح و تطبيق پلان های شهری وايجاد سايرتاسيسات پر نفوس در اطراف ميدان هوائی، شرايط تامين مصئونيت پرواز طياره ها و امکانات توسعه ميدان هوائی را در تفاهم با اداره هوانوردی ملکی مد نظر بگيرند.

نصب وسايط و آلات خاص بالای ملکيت ها

ماده سي وهفتم:

(۱) اداره هوانوردی ملکی می تواند به منظور تامين مصئونيت پرواز طياره ها، جهت نصب وسايط و آلات هوانوردی زمینی از هرنوع ملکيت های ارضی يا ساختمانی شخصی و عامه

(ساختماني) ملكيتونوڅخه د قانون د حكمونو مطابق گڼته واخلي.

طبق احكام قانون، استفاده نمايد.

(۲) د ملكي هوايي چلند اداره مكلفه ده، ددې مادې په (۱) فقره كې د درج شوي حكم له تطبيق څخه راپيدا شوي رسېدلي زيان، جبران كړي.

(۲) اداره هوانوردی ملكي مكلف است، خساره وارده ناشی از تطبيق حكم مندرج فقره (۱) این ماده راجبران نمايد.

د ساحي استملاک

اته دېرشمه ماده:

د ملكي هوايي چلند اداره مكلفه ده، د هوايي ډگر او اړوندو ودانيو د جوړولو يا د هغه د پراختيا د اړتيا وړ ځمكه چې د نورو د ملكيت په ساحه كې واقع وي، د قانون د حكمونو مطابق، استملاک كړي.

استملاک ساحه

ماده سی و هشتم:

اداره هوانوردی ملكي مكلف است، زمين مورد ضرورت احداث ميدان هوائی و ساختمان های مربوط يا توسعه آن را كه در ساحه ملكيت غير قرار داشته باشد، طبق احكام قانون، استملاک نمايد.

د اړوندو دفترانو جوړول

نهه دېرشمه ماده:

د سرحدي كنترول اړوندې ادارې (د گمركي، روغتيايي قرنطين، ويزې او پاسپورت د چارو اجراء) كولاى شي په هوايي ډگرونو كې د اړتيا له مخې، اړوند دفترونه جوړ كړي.

ايجاد دفاتر مربوط

ماده سی ونهم:

ادارات ذيربط كنترول سرحدی (اجرای امور گمرکی، صحی، قرنطين، ويزه و پاسپورت) می توانند، در ميدانهای هوائی، حسب ضرورت، دفاتر مربوط را ايجاد نمايند.

د خدمتونو حق الاجرت

خلوېښتمه ماده:

د ملكي هوايي چلند اداره په هوايي ډگرونو كې له هوايي ډگر، د ملكي هوايي چلند له تاسيساتو او خدمتونو څخه د گټې اخيستني حق الاجرت، د اړوندې مقررې مطابق اخلي.

شپږم فصل

د الوتکې الوتنهد الوتنې شرايط

يو څلوېښتمه ماده:

د الوتکې الوتنه هغه وخت مجاز ده چې نوموړې الوتکه د الوتنې د وړتيا د تصديق ليک او د تابعيت د مشخصې علامې لرونکې او ثبت شوې وي.

د الوتنې د وړتيا تصديق ليک

دوه څلوېښتمه ماده:

د ملكي هوايي چلند اداره مكلفه ده، د الوتنې د وړتيا تصديق ليک چې د اعتبار د مودې، د خدمت د ډول، د

حق الاجرت خدمات

ماده څهلم:

اداره هوانوردی ملكي، حق الاجرت استفاده از ميدان هوائي، تاسيسات و خدمات هوانوردی ملكي را در ميدان های هوائي طبق مقرره مربوط اخذ می نمايد.

فصل ششم

پرواز طيارهشرايط پرواز

ماده څهلم ويكم:

پرواز طياره وقتی مجاز می باشد که طياره مذکور دارای تصديقنامه قابلیت پرواز و علامت مشخصه تابعيت بوده وبه ثبت رسیده باشد.

تصديقنامه قابلیت پرواز

ماده څهلم ودوم:

اداره هوانوردی ملكي مكلف است، تصديقنامه قابلیت پرواز را که حاوی معلومات در مورد مدت اعتبار، نوع

الوتني د خونديتوب او نورو شرايطو او محدوديتونو په هکله د معلوماتو لرونکی وي، صادر کړي.

بهرنی تصدیق لیک

دري څلوېښتمه ماده:

د الوتنې د وړتیا تصدیق لیک چې د بهرني هېواد د واکمنو مراجعو په واسطه د بين المللي معيارونو او کړنلارو مطابق افغاني الوتکې ته صادر شوی وي د ملکي هوايي چلند د ادارې لخوا، د هغه د اعتبار او صحت په اړه د ډاډ له ترلاسه کولو وروسته، معتبر گڼل کېږي.

له الوتنې څخه د مخنيوي حالات

څلور څلوېښتمه ماده:

(۱) د ملکي هوايي چلند اداره مکلفه ده، په لاندې حالاتو کې د الوتکې له الوتنې څخه مخنیوی وکړي:

- ۱- د الوتنې د وړتیا د تصدیق لیک نه لرل.
- ۲- د الوتکې د کپتان د الوتنې د اهلیت د تصدیق لیک نه لرل.

خدمت، مصئونیت پرواز وسایر شرايط ومحدودیت ها می باشد، صادر نماید.

تصدیقنامه خارجی

ماده څهله وسوم:

تصدیقنامه قابلیت پرواز که برای طیاره افغانی توسط مراجع ذیصلاح کشور خارجی مطابق معیار ها و طرز العمل های بین المللی صادر شده باشد، بعد از کسب اطمینان مبنی بر اعتبار و صحت آن از طرف اداره هوانوردی ملکي، معتبر شناخته می شود.

حالات جلوگیری از پرواز

ماده څهله وچهارم:

(۱) اداره هوانوردی ملکي مکلف است، در حالات ذیل از پرواز طیاره جلوگیری نماید:

- ۱- عدم داشتن تصدیقنامه قابلیت پرواز.
- ۲- عدم داشتن تصدیقنامه اهلیت پرواز کپتان طیاره.

- ۳- افرادو او شيانو ته د څرگند خطر شتون.
- ۴- په ټاکلي وخت او زمان د الوتنې د تخنيکي ساتنې او څارنې نه تامينېدل.
- (۲) که چېرې الوتنې ته چمتو الوتکه، په اړوندو تخنيکي سندونو، د ملکي هوايي چلند د ادارې په کړنلارو کې له درج شوو حکمونو څخه سرغړونه وکړي او له امله يې مسافرينو، د الوتکې په دننه کې د الوتنې هيئت يا له هغې څخه بهر نورو اشخاصو ته ځاني يا مالي خطر متصور وي، د ملکي هوايي چلند اداره مکلفه ده د تحقيقاتو او څېړنو لپاره، د الوتکې له الوتنې څخه مخنيوی وکړي.
- ۳- موجوديت خطر واضح به افراد واشياء.
- ۴- عدم تأمين حفظ و مراقبت تخنيکي طياره به وقت و زمان معين.
- (۲) هرگاه طياره آماده پرواز، از احکام مندرج اسناد تخنيکی مربوط، طرز العمل های اداره هوانوردی ملکی تخطی نماید و بالاثـر خطر جانی یا مالی به مسافـرين، هیئت پرواز در داخل طياره و یا سایر اشخاص در خارج آن متصور باشد، اداره هوانوردی ملکی مکلف است، جهت تحقيقات و بازرسی، از پرواز طياره جلوگیری نماید.

هوايي دهليز

پنځه څلوېښتمه ماده:

- (۱) الوتکه د اړوندو کړنلارو له په پام کې نيولو سره د الوتنې په وړ هوايي قلمرو کې په ټاکلو هوايي

دهليز هوائی

ماده چهل و پنجم:

- (۱) طياره در دهليز های هوائی معينه در قلمرو هوائی قابل پرواز با رعايت طرز العمل های مربوط ،

دهليزونو کي، الوتنه کوي.

(۲) د بهرني هېواد د تابعيت لرونکي الوتکه کولای شي د عقد شوي موافقه ليک يا بين المللي کنوانسيون پرموجب يا د خاصي لنډ مهاله اجازي په لرلوسره د هېواد د الوتنې وړ هوايي قلمرو دپاسه، تېره شي.

(۳) د هېواد د الوتنې وړ هوايي قلمرو د پاسه له ټاکلو هوايي دهليزونو څخه ددې مادې په (۲) فقره کې د درج شوې الوتکې تېرېدل، د حق العبور د ورکړې تابع دي. اندازه او د ورکړې څرنکوالی يې د اړوند تقينني سند په واسطه، ټاکل کېږي.

د ټاکلي هوايي د هليز تعقيبول

شپږ څلورېنستمه ماده:

(۱) که چېرې الوتکه د الوتنې په وخت کې له ټاکلي هوايي دهليز يا مشخص خط السير څخه بهر شي، د الوتکې کپتان مکلف دی، له خبرېدو

پرواز می نماید.

(۲) طياره دارای تابعيت کشور خارجي می تواند، به موجب موافقتنامه منعقدہ يا کنوانسيون بين المللي يا داشتن اجازہ نامۀ خاص مؤقت از دهليزهای هوایي معينه بالای قلمرو هوایي قابل پرواز کشور، عبور نماید.

(۳) عبور طياره مندرج فقره (۲) این ماده از دهليزهای هوایي معينه بالای قلمرو هوایي قابل پرواز کشور، تابع پرداخت حق العبور می باشد. اندازه و چگونگی پرداخت آن توسط سند تقينني مربوط، تعيين می گردد.

تعقيب دهليز هوایي معينه

ماده چهل و ششم:

(۱) هرگاه طياره حين پرواز از دهليز هوایي معينه يا خط السير مشخصه خارج گردد، کپتان طياره مکلف است، به مجرد آگاهی

سمدستي بي له ځنډه د الوتنې تگلوري اصلاح او الوتکه د ټاکلي هوايي دهليز په دننه کې توجیه او الوتنه ورکړي.

(۲) هغه الوتکه چې په بين المللي الوتنه بوخته ده، له سرحد څخه د تېرېدو لپاره مکلفه ده، ټاکلي هوايي دهليز تعقيب کړي.

د ماليې او محصول له ورکړې

څخه معافیت

اووه څلوېښتمه ماده:

د بهرني تابعیت لرونکې الوتکه چې دهغې په دننه کې د الوتنې د اړتیا وړ د سوند مواد، روغنیات، سامان آلات، د الوتکې احتیاطي پرزې، خوراکي مواد، مشروبات او دخانیات حمل شوي وي، هوايي ډگر ته د واردېدو او بهر کېدو په وخت کې له ماليې او گمرکي محصول څخه معاف ده.

بدون تأخیر سمت پرواز را اصلاح وپیاره را بداخل دهليز هوائی معینه، توجیه وپرواز دهد.

(۲) طیاره ايکه مصروف پرواز بين المللی می باشد، جهت عبور از سرحد، مکلف است، دهليز هوائی معینه را تعقيب نماید.

معافیت از پرداخت ماليه

و محصول

ماده څهله وهفتم:

طیاره دارای تابعیت خارجی که مواد سوخت، روغنیات، سامان آلات، پرزه جات احتیاطي طیاره، مواد خوراکه، مشروبات و دخانیات مورد ضرورت پرواز به داخل آن حمل شده باشد، حین ورود و خروج از میدان هوائی، از پرداخت ماليه و محصول گمرکی، معاف می باشد.

د ممنوعه سيمي د پاسه الوتنه

اته څلورېنستمه ماده:

(۱) د هغو سيمو د پاسه الوتنه چې په نظامي ملاحظاتو يا امنيتي ايجاباتو د اړوندو مراجعو لخوا مشخصې شوې وي، د الوتکې الوتنه د ملکي هوايي چلند د ادارې د موافقې له ترلاسه کولو وروسته، ممنوع يا په خاصو شرايطو مقيده کېدای شي.

(۲) که چېرې الوتکه د ممنوعه سيمي د پاسه څرگنده شي، پدې صورت کې د الوتکې کپتان مکلف دی، له موضوع څخه د خبرېدو سمدستي، د اشارې په خپرولو يا د پيغام په مخابرې سره، له ممنوعه سيمي څخه بهر په ډېر نږدې هوايي ډگر کې ناسته وکړي.

د ښارونو د پاسه الوتنه

نهه څلورېنستمه ماده:

د ښارونو يا له نفوسو څخه د ډکو سيمو د پاسه د الوتکې الوتنه د هغې ارتفاع په حدودو کې مجاز ده چې د

پرواز بالاي منطقه ممنوعه

ماده څهله و هشتم:

(۱) پرواز طياره بر فراز مناطقي که به ملاحظات نظامي يا ايجابات امنيتي از طرف مراجع مربوط، مشخص شده باشد، بعد از کسب موافقه اداره هوانوردی ملکي ممنوع يا مقيد به شرايط خاص شده می تواند.

(۲) هرگاه طياره بر فراز منطقه ممنوعه ظاهر گردد، در اين صورت کپتان طياره مکلف است، به مجرد آگاهی از موضوع با پخش اشاره يا مخابره پيغام، در نزديکترين ميدان هوائي خارج از منطقه ممنوعه، نشست نمايد.

پرواز بر فراز شهرها

ماده څهله ونهم:

پرواز طياره بر فراز شهرها يا مناطق پر نفوس در حدود ارتفاعی مجاز می باشد که در

محركه قوي د درېدو په صورت كې، په هوايي ډگر يا له بنار يا له نفوسو نه له ډكو سيموڅخه په بهر ساحه كې دهغې رابنكته كېدل، ممكن وي.

له هوا څخه د شيانو د

راغورځولو ممنوعيت

پنځوسمه ماده:

(۱) په هواكې له الوتکې څخه د مالونو او شيانو راغورځول ممنوع دي، خوداچې غير مترقبه (نه اټکل کېدونکي) حالات يې ايجاب کړي. مجازې تبليغاتي پانې او خپرونې لدې حکم څخه مستثني دي.

(۲) که چېرې په غير مترقبه حالاتو کې، مالونه او شيان له الوتکې څخه بهر ته وغورځول شي او له امله يې شخص ته ځاني يا مالي زيان ورسېږي، پدې صورت کې د ملكي هوايي حمل او نقل د مؤسسې مالک د بين المللي معيارونو او کړنلارو مطابق د رسېدلي زيان دجبران په ورکړه مکلف دی.

صورت توقف قوه محرکه، فرود آمدن آن به ميدان هوائي يا ساحه خارج شهر يا منطقه پرنفوس، ممکن باشد.

ممنوعيت پرتاب اشياء از

هوا

ماده پنجاهم:

(۱) پرتاب اموال و اشياء از طياره در هوا ممنوع می باشد، مگر اينکه حالات غير مترقبه ايجاب نمايد.

اوراق و نشریه های تبلیغاتی مجاز از اين حکم مستثني اند.

(۲) هرگاه در حالت غير مترقبه، اموال و اشياء به خارج از طياره پرتاب وبه اثر آن، خساره جانی يا مالی به شخص وارد گردد، در اين صورت مالک مؤسسه حمل و نقل هوائي ملکي، مکلف به پرداخت جبران خساره وارده طبق معيارها و طرز العمل های بين المللی می باشد.

موانع طبيعي و مصنوعي مسير

پرواز

ماده پنجاه و يكم:

(۱) اداره هوانوردی ملكى مكلف است، موانع طبيعي در مسير پرواز طياره كه مصنويت پرواز را تهديد مى نمايد، با نصب علايم و چراغ های تنويری، مشخص نمايد.

(۲) هرگاه ايجاد موانع مصنوعي در مسير پرواز طياره، مصنويت پرواز را تهديد نمايد، مراجع ذيربط يا مالک، مكلف است تدابير مندرج فقره (۱) اين ماده را اتخاذ نمايد.

فصل هفتم

عمليات تفحص و نجات

طياره مواجهه به خطر

ماده پنجاه و دوم:

هرگاه طياره، هيئت پرواز و مسافرين طياره در حال پرواز را

د الوتنې د تگلوري طبيعي او

مصنوعي موانع (خندونه)

يو پنخوسمه ماده:

(۱) د ملكي هوايي چلند اداره مكلفه ده، د الوتكې د الوتنې په تگلوري كې طبيعي موانع چې د الوتنې خونديتوب تهديدوي، د علايمو او تنويري چراغونو په نصبولو سره مشخص كړي.

(۲) كه چېرې د الوتكې د الوتنې په تگلوري كې د موانعو رامنځته كېدل د الوتنې خونديتوب تهديدكړي، اړوندي مراجع يا مالک مكلف دی، ددې مادې په (۱) فقره كې درج شوي تدبيرونه ونيسي.

اووم فصل

د پلتنې او ژغورنې عمليات

له خطر سره مخامخ الوتکه

دوه پنخوسمه ماده:

كه چېرې الوتکه، د الوتنې هيئت او د الوتنې په حال كې الوتكې مسافرين

داسې خطر تهديد کړي چې د الوتنې د هېئت په واسطه لرې کېدې نشي، پدې صورت کې د الوتکې کپتان مکلف دی، د هوايي چلند د کړنلارو مطابق، د خطر علايم په هغو فريکونسيو کې چې د ځمکنۍ مخابراتې دستگاوي فعاليت کوي، خپرې کړي.

د بېړنۍ مرستې برابرول

دري پنځوسمه ماده:

د ملکي هوايي چلند اداره او د ډېر نېردي هوايي ډگر مسئولين مکلف دي، له خطر سره مخامخ الوتکې ته که کورنۍ الوتکه وي يا بهرنۍ، بېړنۍ او فوري مرستې برابرې کړي او د امکان په صورت کې په هغو ادارو او مؤسسو پورې له اړوندو راديويي وسايطو څخه چې د الوتنې د کړنلو په ناحيو او هوايي ډگر ته نېردي واقع وي، گڼه واخلي.

خطري تهديد نمايد که توسط هېئت پرواز رفع شده نتواند، در اين صورت کپتان طياره مکلف است، مطابق طرز العمل های هوانوردی، علايم خطر را در فريکونسي های که دستگاه های مخابراتی زميني فعاليت می نمايند، پخش کند.

فراهم آوری کمک عاجل

ماده پنجاه و سوم:

اداره هوانوردی ملکی و مسئولين نزدیکترین میدان هوایی مکلف اند، به طياره مواجهه به خطر، اعم از طياره داخلی يا خارجی کمک های عاجل و فوری را فراهم نمايند و در صورت امکان از وسايط راديويی متعلق به ساير ادارات و مؤسساتی که در نواحی خطوط پرواز و نزدیک میدان هوایی قرار دارند، استفاده نمايند.

د خطر او زيان كتل (مشاهده)

خلورپنځوسمه ماده:

د الوتنې په حال د الوتکې کپتان په هغه صورت کې چې له بلې الوتکې څخه د خطر علايم ومومي يا زيانمنه شوې الوتکه او اشخاص کشف کړي، مکلف دی، خطر يا د زيان موندنې ځای د نقشي پرمخ تثبيت او د هوايي ترافیک د خدمتونو ډېرې نېرډې مرجع ته يې مخابره کړي، پدې شرط چې د اړوندې الوتکې د الوتنې خونديتوب له خطر سره مخامخ نکړي.

د هوايي پېښې (سانحې) پهوړاندې دنورواشخاصو مسئوليت

پنځه پنځوسمه ماده:

(۱) هغه شخص چې د زيانمنې شوې يا ورکې شوې الوتکې څه اثر گوري يا يې کشف کړي، مکلف دی په لنډ وخت او ممکنو وسايلو سره سيمه ايزو مقاماتو ته اطلاع ورکړي.
(۲) سيمه ايز مقامات، مؤسسې،

مشاهده خطر و آسيب

ماده پنجاه و چهارم:

کپتان طياره در حال پرواز در صورتی که از طياره ديگر علايم خطر دريافت نمايد يا طياره و اشخاص آسيب ديده را کشف نمايد، مکلف است، خطر يا محل آسيب را روی نقشه تثبيت و به نزديک ترين مرجع خدمات ترافیک هوايي مخابره نمايد، مشروط بر اينکه مسئوليت پرواز طياره مربوط را به خطر مواجهه نسازد.

مسئوليت ساير اشخاص دربرابر سانحه هوائی

ماده پنجاه و پنجم:

(۱) شخصی که از طياره آسيب ديده يا مفقود شده، اثری را مشاهده يا کشف می نمايد، مکلف است به زودترين فرصت و وسايل ممکنه به مقامات محلی اطلاع دهد.
(۲) مقامات محلی، مؤسسات،

ادارات و اشخاصي که طياره آسيب ديده را مشاهده مي کنند، مکلف اند تا زمان مواصلت مؤظفين اداره هوانوردي ملکی، اقدامات عاجل را جهت نجات مسافرين، کمک های اوليه طبي و ساير معاونت های لازمه به عمل آورده، امنيت مسافرين حفاظت طياره، اسناد و اموال را تأمين نمايند.

عمليات تفحص و نجات طياره

مفقود الاثر

ماده پنجاه و ششم:

(۱) اداره هوانوردي ملکی مکلف است، عمليات تفحص و نجات طياره آسيب ديده يا مفقود شده را بدون تأخير آغاز نمايد.

(۲) هرگاه عمليات تفحص و نجات طی مدت سه ماه بعد از تاريخ آخرين اطلاعيه مربوط به طياره مفقود شده منتج به کشف طياره نگردد، دراين صورت اداره

اداري او هغه اشخاص چي زيانمنه شوې الوتکه گوري، مکلف دي، د ملکي هوايي چلند د ادارې د مؤظفينو تر رارسېدو پورې، د مسافرينو د ژغورني لپاره عاجل اقدامات، لومړني روغتيايي مرستې او نورې لازمي مرستې ترسره کړي، د مسافرينو امنيت او د الوتکې، سندونو او مالونو ساتنه تأمين کړي.

د ورکې شوې الوتکې د پلټنې او

ژغورني عمليات

شپړپنځوسمه ماده:

(۱) د ملکي هوايي چلند اداره مکلفه ده، د زيانمنې شوې يا ورکې شوې الوتکې د پلټنې او ژغورني عمليات بي له ځنډه پيل کړي.

(۲) که چېرې د پلټنې او ژغورني عمليات په ورکې شوې الوتکې پورې د اړوندې وروستۍ خبرتيا له نېټې څخه وروسته د دريو مياشتو په موده کې د الوتکې د کشف پايلې ته ونه رسېږي، پدې صورت کې د ملکي

هوايي چلند اداره کولای شي، د پلټنې او ژغورنې عمليات پايته ورسوي او الوتکه ورکه (مفقودالثر) اعلام کړي.

هوايي پېښه

اووه پنځوسمه ماده:

د ملکي هوايي چلند اداره مکلفه ده، د هغو حقايقو او عواملو د کشف په منظور چې له امله يې بهرنۍ الوتکه د هېواد د قلمرو په دننه کې له پېښې سره مخامخه دي، له بين المللي ژمنو سره سم عمل وکړي او په ممکنې چټکۍ سره ثبتوونکي هېواد او د هوايي حمل او نقل اړونده مؤسسه خبره کړي او په هغه صورت کې چې دافغاني تابعيت لرونکې الوتکه د هېواد له قلمروڅخه بهر، له پېښې سره مخامخ شي، د عقد شوو قراردادونو او موافقه لیکونو مطابق دې پخپله يا ددریمو (ثالثو) اشخاصو له لارې لازم تدبيرونه ونيسي.

هوانوردی ملکی می تواند، عملیات تفحص و نجات را خاتمه بخشیده و طیاره را مفقود الاثر اعلام نماید.

سانحه هوائی

ماده پنجاه وهفتم:

اداره هوانوردی ملکی مکلف است، به منظور کشف حقایق و عواملی که بالاثرب آن طیاره خارجی در داخل قلمرو کشور دچار سانحه گردیده، طبق تعهدات بین المللی عمل نموده و به اسرع وقت ممکن کشور ثبت کننده و موسسه حمل و نقل هوائی مربوط را مطلع ساخته و در صورتی که طیاره دارای تابعیت افغانی در خارج از قلمرو کشور، دچار سانحه گردد، مطابق قراردادها و موافقتنامه های منعقد، خود یا از طریق اشخاص ثالث تدابیر لازم را اتخاذ نماید.

اتم فصل

هوايي حمل او نقل

تصديق ليک

اته پنخوسمه ماده:

(۱) د ملكي هوايي چلند اداره كولاى شي، د هوايي حمل او نقل تصديق ليک د لاندې مواردو له په پام كې نيولو سره د ملكي هوايي حمل او نقل كورنۍ يا بهرنۍ مؤسسې ته صادر كړي:

۱- د عامه گټو له په پام كې نيولو سره د بين المللي هوايي حمل او نقل په برخه كې د توانايي لرل.

۲- د ملكي هوايي حمل او نقل د مؤسسې د امتيازونو مشخص والى او د عامه گټو له په پام كې نيولو سره د محدوديتونو په شرايطو او حالاتو كې د بدلونونو يادونه.

۳- د الوتنې د وروستۍ او منځنۍ نقطې (د الوتنې عمومي مسير) مشخص والى.

(۲) د ملكي هوايي چلند اداره

فصل هشتم

حمل و نقل هوائى

تصديقنامه

ماده پنجاه وهشتم:

(۱) اداره هوانوردى ملكى مى تواند، تصديقنامه حمل و نقل هوائى را با نظر داشت موارد ذيل به مؤسسه حمل و نقل هوائى ملكى اعم از داخلى وخارجى صادر نمايد:

۱- داشتن توانائى در بخش حمل و نقل هوائى بين المللى بانظر داشت منافع عامه.

۲- مشخص بودن امتيازات مؤسسه حمل و نقل هوائى ملكى وتذكر تغييرات در شرايط و حالات محدوديت ها با نظر داشت منافع عامه.

۳- مشخص بودن نقاط نهائى ووسطى پرواز(خط السير عمومى پرواز).

(۲) اداره هوانوردى ملكى

می تواند، بانظر داشت احکام این قانون ودلائل مؤجه، تصدیقنامه مندرج فقره (۱) این ماده را حسب احوال تعدیل، تعلیق یا لغو نماید.

(۳) اداره هوانوردی ملکی می تواند، صدور تصدیقنامه مندرج فقره (۱) این ماده را به اشخاص خارجی ممنوع یا مقید به شرایط خاص، نماید.

کنترول جوازنامه فعالیت هوائی

و تصدیقنامه ها

ماده پنجاه ونهم:

(۱) اداره هوانوردی ملکی مکلف است، جوازنامه فعالیت هوائی و تصدیقنامه های صادره مندرج این قانون را وقتاً فوقتاً کنترول نماید.

(۲) هر گاه در نتیجه کنترول معلوم گردد که مصونیت پرواز و حمل و نقل هوائی به خطر مواجه بوده یا می گردد، اداره هوانوردی ملکی می تواند، جوازنامه فعالیت و

کولای شي، ددې قانون د حکمونو او مؤجهو دلیلونو له په پام کې نیولو سره ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوی تصدیق لیک له احوالو سم تعدیل، تعلیق یا لغو کړي.

(۳) د ملکي هوائی چلند اداره کولای شي، بهرنیو اشخاصو ته ددې مادې په (۱) فقره کې د درج شوي تصدیق لیک صادرول ممنوع یا په خاصو شرایطو پورې مقیده کړي.

د هوائی فعالیت د جوازلیک او

تصدیق لیکونو کنترول

نهمه پنخوسمه ماده:

(۱) د ملکي هوائی چلند اداره مکلفه ده، پدې قانون کې درج صادر شوي د هوائی فعالیت جوازلیک او تصدیق لیکونه وخت پروخت کنترول کړي.

(۲) که چېرې د کنترول په پایله کې خرگنده شي چې د الوتنې او هوائی حمل او نقل خونديتوب له خطر سره مخامخ دی یا کېږي، د ملکي هوائی چلند اداره کولای شي، پدې قانون

کې درج شوی د فعالیت جواز لیک او تصدیق لیکونه له احوالو سره سم تعدیل، تعلیق یا لغو کړي.

(۳) که چېرې زیانمن شوی حقیقي یا حکمي شخص د ملکي هوایي چلند د ادارې په تصمیم قناعت ونلري، موضوع لومړی د سوداگریز منځگړیتوب (مصالحې) او سوداگریز حکمیت د قوانینو د حکمونو مطابق حل او فصل کېږي، پرته لدې موضوع واکمني محکمې ته سپارل کېږي.

د تقنیني سندونو د حکمونو په پام

کې نیول

شپېتمه ماده:

د هوایي فعالیت د جواز لرونکي د ملکي هوایي حمل او نقل مؤسسه مکلفه ده، د ټولو اړوندو فعالیتونو په سرته رسولو کې، ددې قانون، د ملکي هوایي چلند د ادارې د نورو تقنیني سندونو او مقرراتو حکمونه رعایت کړي.

تصدیقنامه های مندرج این قانون را حسب احوال تعدیل، تعلیق یا لغو نماید.

(۳) هرگاه متضرر اعم از شخص حقیقی یا حکمی به تصمیم اداره هوانوردی ملکی قناعت نداشته باشد، موضوع ابتداً طبق احکام قوانین میانجیگری (مصالحه) تجارتي و حکمیت تجارتي حل و فصل می گردد، در غیر آن موضوع به محکمه ذیصلاح احاله می شود.

رعایت احکام اسناد

تقنیني

ماده ششم:

مؤسسه حمل و نقل هوایي ملکي دارنده جوازنامه فعالیت هوایي مکلف است در انجام کلیه فعالیت های مربوط، احکام این قانون، سایر اسناد تقنیني ومقررات اداره هوانوردی ملکي را رعایت نماید.

د هوابي حمل او نقل قرارداد

يوشپيتمه ماده:

(۱) مسافرين، ميت، د سفر لوازم، مالونه (کارگو)، پُست، الوتونکي او حيوانات د ملکي هوابي حمل او نقل د مؤسسې په واسطه د بين المللي معيارونو او کړنلارو له په پام کې نيولو سره د هوابي حمل او نقل د قرارداد پربنسټ د هوابي مسافرت د ټکټ يا هوابي بارنامې له مخې حمل او نقل کېږي.

(۲) د هوابي حمل او نقل مؤسسه مکلفه ده، د هوابي مسافرت د ټکټ، هوابي بارنامې او د مالونو (کارگو) د حمل او نقل د نرخ پانې بيه، ډول او محتويات وټاکي، تثبيت او ترتيب يې کړي او د ملکي هوابي چلند د ادارې له تاييد وروسته يې تطبيق کړي.

قرارداد حمل و نقل هوائي

ماده شصت ويکم:

(۱) مسافرين، ميت، لوازم سفر، اموال (کارگو)، پست، طيور و حيوانات توسط مؤسسه حمل و نقل هوائي ملکي با در نظر داشت معيارها و طرز العمل های بين المللي بر اساس قرارداد حمل و نقل هوائي به رويت تکت مسافرت هوائي يا بار نامه هوائي، حمل و نقل می شوند.

(۲) مؤسسه حمل و نقل هوائي مکلف است قيمت، شکل و محتويات تکت مسافرت هوائي، بارنامه هوائي و نرخنامه حمل و نقل هوائي اموال (کارگو) را تعيين، تثبيت و ترتيب نموده و بعد از تاييد اداره هوانوردی ملکي تطبيق نمايد.

د هوایي حمل او نقل د مؤسسيمکلفیتونه

دوه شپېتمه ماده:

(۱) دملکي هوایي حمل او نقل اداره مکلفه ده، د هوایي مسافرت د ټکټ له مخې مسافرين او د هغوی د سفر اړوند لوازم ژرترژره د پام وړ نقطو (ځایونو) ته ولېږدوي او مالونه (کارگو)، پُست، الوتونکي او حیوانات چې د هوایي بارنامې پرموجب تسلیمېږي، په ټاکلې موده کې د پام وړ آدرس ته ورسوي او ژرترژره د مالونو له تسلیمولو څخه مرسل ته خبر ورکړي.

(۲) په هوایي بارنامه کې د شاملو مالونو د هوایي حمل او نقل موده، د ملکي هوایي چلند د ادارې لخوا ټاکل کېږي او کنټرولېږي.

تخفیف او د وړیا خدمتونووړاندې کول

دري شپېتمه ماده:

(۱) د ملکي هوایي حمل او نقل

مکلفیت های مؤسسه حملونقل هوایی

ماده شصت و دوم:

(۱) مؤسسه حمل و نقل هوایی ملکی مکلف است به رویت تکت مسافرت هوایی، مسافرين و لوازم سفر مربوط آنها را به اسرع وقت ممکن به نقاط مورد نظر انتقال و اموال (کارگو)، پُست، طیور و حیوانات راکه به موجب بارنامه هوایی تسلیم می شود، در مدت معینه به آدرس مورد نظر رسانیده و به اسرع وقت ممکن از تسلیمی اموال، به مرسل اطلاع دهد.

(۲) مدت حمل و نقل هوایی اموال شامل بارنامه هوایی، توسط اداره هوانوردی ملکی تعیین و کنترول می گردد.

تخفیف و ارایه خدماترایگان

ماده شصت و سوم:

(۱) مؤسسه حمل و نقل هوایی

- مؤسسسه لاندې امتيازونه او خدمتونه مسافرينو ته تأمين او وړاندې كوي:
- ۱- له سن او كلونو سره متناسب د اطفالو په كرايه كې تخفيف.
- ۲- د سفر د لوازمو وړيا حمل او نقل.
- ۳- دالوتكې په دننه كې د اړينو لوازمو او لاسي بکس وړيا حمل او نقل.
- ۴- په هوايي ډگرونو كې د مسافرينو په اړوند له تسهيلاتو او خدمتونو څخه وړيا گټه اخيستنه.
- (۲) د دې مادې د (۱) فقرې په (۱، ۲ او ۳) اجزاؤ كې درج د اطفالو په كرايه كې د تخفيف د معيار وروستی حد، د سفر د لوازمو د اقل حد وزن، د اړينو لوازمو او لاسي بکس شمېر او مقدار د ملكي هوايي چلند د ادارې لخوا ټاكل كېږي.
- ملكي، امتيازات وخدمات ذيل را به مسافرين تأمين و عرضه مي نمايد:
- ۱- تخفيف دركرايه اطفال متناسب به سن و سال آنها.
- ۲- حمل و نقل رايگان لوازم سفر.
- ۳- حمل و نقل رايگان لوازم ضروري و بکس دستی در داخل طياره.
- ۴- استفاده رايگان از تسهيلات و خدمات مربوط به مسافرين در ميدان های هوائي.
- (۲) حد نهائی معيار تخفيف دركرايه اطفال، اندازه حداقل وزن لوازم سفر، تعداد و مقدار لوازم ضروري و بکس دستی مندرج اجزای (۱، ۲ و ۳) فقره (۱) اين ماده از طرف اداره هوانوردی ملكي تعيين مي گردد.

له مسافرت څخه انصراف او د

الوتني قطع كول

څلور شپيتمه ماده:

(۱) مسافر كولاى شي، د الوتكي د الوتني له ټاكلي وخت څخه دمخه له هوايي مسافرت څخه صرف نظر وكړي او هغه مبلغ چې د هوايي حمل او نقل د كرائي لپاره يې د هوايي مسافرت د ټكټ د اخیستلو په بدل كې وركوي، د اړوندې كرنلارې مطابق واخلي.

(۲) كه چېرې مسافر د الوتكي د الوتني له ټاكلي وخت څخه وروسته له هوايي مسافرت څخه صرف نظر كړي وي، د ملكي هوايي حمل او نقل مؤسسه كولاى شي د هوايي حمل او نقل د كرائي له مبلغ څخه ټاكلي سلنه (فيصدي) د اړوندې كرنلارې مطابق وضع او د مسافر د كرائي پاتې مبلغ وركوي.

وضع شوى مبلغ د مسافرت د يو طرفه حمل او نقل د كرائي په

انصراف از مسافرت و قطع

پرواز

ماده شصت و چهارم:

(۱) مسافر مي تواند، قبل از وقت معينه پرواز طياره از مسافرت هوائي صرف نظر نموده و مبلغى را كه جهت كرايه حمل و نقل هوائي در بدل اخذ تكت مسافرت هوائي پرداخته، طبق طرز العمل مربوط اخذ نمايد.

(۲) هرگاه مسافر بعد از وقت معينه پرواز طياره از مسافرت هوائي صرف نظر نموده باشد، مؤسسه حمل و نقل هوائي ملكى، مي تواند فيصدي معين از مبلغ كرايه حمل و نقل هوائي را طبق طرز العمل مربوط وضع و متباقى مبلغ كرايه مسافر را تأديه نمايد.

مبلغ وضع شده از بيست فيصد (۲۰٪) كرايه حمل و نقل

سلوکې له شلو (۲۰٪) څخه زیاتېدی نشي.

یکطرفه مسافرت بیشتر بوده نمی تواند.

(۳) که چېرې د لارې په اوږدو کې د الوتکې الوتنه د اجباري ناستې له امله یا د نورو عواملو له کبله قطع شي، یا داچې مسافر د ناروغۍ له امله هوایي سفر ته دوام ورنکړی شي، پدې صورت کې د ملکي هوایي حمل او نقل مؤسسه مکلفه ده، د کرایې مبلغ د مسافر د حمل او نقل د هغې برخې په تناسب چې ترسره شوې نده، د اړوندې کړنلارې مطابق سنجش او بېرته ورکړي.

(۳) هرگاه پرواز طیاره در طول راه از اثر نشست اجباری یا بالاثتر سایر عوامل قطع گردد یا این که مسافر بر اثر مریضی به مسافرت هوایی ادامه داده نتواند، در این صورت مؤسسه حمل و نقل هوایی ملکی مکلف است، مبلغ کرایه متناسب به آن قسمت حمل و نقل مسافر را که انجام نگردیده، طبق طرزالعمل مربوط سنجش و اعاده نماید.

د ځاني زیان جبران

پنځه شپېتمه ماده:

(۱) که چېرې د الوتنې په حال الوتکه کې یا د سورېدو یا پلي کېدو د عملیاتو په بهیر کې کومه پېښه د مسافر د مړینې، شدید جراحت یا نورو جسمي صدمو باعث شي، پدې صورت کې د ملکي هوایي حمل او نقل مؤسسه له احوالو سره سم په

جبران خساره جاني

ماده شصت و پنجم:

(۱) هرگاه حادثه در طیاره در حال پرواز یا در جریان عملیات سوار شدن یا پیاده شدن باعث مرگ، جراحت شدید یا سایر صدمات جسمي مسافر گردد، در این صورت مؤسسه حمل و نقل هوایی ملکی، حسب احوال ذیلاً، مکلف

- لاندې توگه د زيان د جبران په ورکولو مکلفه ده:
- ۱- په بين المللي الوتنوکې، د هر مسافر په وړاندې د ۱۹۵۵ کال د سپتامبر په ۲۸ عقد شوي د هاگ د پروتوکول مطابق.
- ۲- په کورنيو الوتنوکې د هر مسافر په وړاندې د ديت يا ارش (تاوان) يا د عدل حکومت (اهل خبره وو د نظر مطابق متناسبه خساره) په ورکړه.
- (۲) ددې مادې د لومړۍ فقرې په (۲) جزء کې د درج شوي زيان جبران، د اړخونو د نه موافقې په صورت کې، د محکمې لخوا ټاکل کېږي.
- (۳) له اختطاف او تروريستي جرمونو څخه رامنځ ته شوې پېښې د دې مادې د (۱) فقرې له حکم څخه مستثني دي.
- د مالي زيان جبران
شپږ شپېتمه ماده:
- (۱) د سفر د لوازمو يا هغو مالونو
- به پرداخت جبران خساره می باشد:
- ۱- در پرواز های بين المللی، در برابر هر مسافر مطابق پروتوکول هاگ منعقدۀ ۲۸ سپتامبر ۱۹۵۵.
- ۲- در پرواز های داخلی در برابر هر مسافر به پرداخت ديت يا ارش يا حکومت عدل (خساره مناسب طبق نظر اهل خبره).
- (۲) جبران خساره مندرج جزء (۲) فقره اول اين ماده، در صورت عدم موافقۀ طرفين، از طرف محکمه تعيين می گردد.
- (۳) حوادث ناشی از ارتکاب جرایم اختطاف و تروريستي از حکم مندرج فقره (۱) اين ماده مستثني می باشد.
- جبران خساره مالی
ماده شصت و ششم:
- (۱) مسئوليت مؤسسه حمل و نقل

هوائی ملکی در رابطه به جبران خساره لوازم سفر یا اموالیکه به ثبت رسیده و در خلال مدت حمل و نقل هوائی در پرواز بین المللی خساره مندد، تلف یا مفقود می شود، مطابق پروتوکول هاگ منعقدۀ ۲۸ سپتمبر ۱۹۵۵ سنجش می گردد.

(۲) مسئولیت مؤسسۀ حمل و نقل هوائی ملکی در رابطه به خسارات بگاژ و اموالی که در خلال مدت حمل و نقل هوائی در پرواز های داخلی مفقود می گردند، مبلغ هزار (۱۰۰۰) افغانی یا معادل آن به دالر امریکائی در فی کیلو گرام وزن اموال مفقود شده، می باشد.

(۳) مسئولیت مؤسسۀ حمل و نقل هوائی ملکی در پرواز های بین المللی برای جبران خساره اموالی که به تصرف مالک آن در داخل طیاره می باشد، مطابق پروتوکول هاگ منعقدۀ ۲۸ سپتمبر ۱۹۵۵ سنجش می

چې ثبت شويدي او په بين المللي الوتنه کې د هوايي حمل او نقل د مودې په ترڅ کې زیانمن، تلف یا ورکېږي، د زیان د جبران په اړه د ملکي هوايي حمل او نقل د مؤسسې مسئولیت، د ۱۹۵۵ کال د سپتمبر په ۲۸ عقد شوي د هاگ پروتوکول مطابق سنجول کېږي.

(۲) د بگاژ او هغو مالونو د زیان په اړه د ملکي هوايي حمل او نقل د مؤسسې مسئولیت چې د هوايي حمل او نقل د مودې په ترڅ کې په کورنیو الوتنو کې ورکېږي د ورکو شوو مالونو د وزن په یو(في) کیلو گرام کې زر(۱۰۰۰) افغانی یا د هغو معادل په امریکایي دالرو دی.

(۳) د هغو مالونو د زیان د جبران لپاره چې د الوتنو په دننه کې د هغو د مالک په تصرف کې دي، په نړیوالو الوتنو کې د ملکي هوايي حمل او نقل د مؤسسې مسئولیت، د ۱۹۵۵ کال د سپتامبر په ۲۸ عقد شوي د هاگ د پروتوکول سره سم

سنجول کېږي. په کورنيو الوتنوکې د مالونو د زيان جبران د هر مسافر په وړاندې شل زره (۲۰۰۰۰) افغانۍ يا معادل د هغو په امريکايي ډالرو سنجول کېږي.

د قيمتي شيانو حمل او نقل

اووه شپېتمه ماده:

(۱) په هغه صورت کې چې د سفر د لوازمو يا مالونو حقيقي ارزښت ددې قانون په شپږشپېتمه ماده کې د درج شوي زيان د جبران له حدودو څخه زيات وي، پدې صورت کې مسافر يا مرسل مکلف دی، د ملکي هوايي حمل او نقل مؤسسې ته د سفر د لوازمو يا مالونو د سپارلو په وخت کې، لاندې موارد په پام کې ونيسي:

- ۱- دهغو بيه دې اعلام کړي.
- ۲- دهغو بيه دې د هوايي حمل او نقل په قرارداد کې درج کړي.
- ۳- د مالونو د ارزښت په هکله دې خاص اظهارليک ترتيب کړي.
- ۴- په هغه صورت کې چې د مالونو

گردد. درپرواز های داخلی، جبران خساره اموال در برابر هر مسافر، مبلغ بيست هزار (۲۰۰۰۰) افغانۍ يا معادل آن به ډالر امريکايي، سنجش می گردد.

حمل و نقل اشيای قيمتی

ماده شصت و هفتم:

(۱) در صورتی که ارزش حقیقی لوازم سفر یا اموال بیشتر از حدود جبران خساره مندرج ماده شصت و ششم این قانون باشد، در این صورت مسافر یا مرسل مکلف است، حین سپردن لوازم سفر یا اموال به مؤسسه حمل و نقل هوایی ملکي، موارد ذیل را رعایت نماید:

- ۱- قیمت آنرا اعلام نماید.
- ۲- قیمت آنرا در قرارداد حمل و نقل هوایی درج نماید.
- ۳- اظهارنامه خاص در باره ارزش اموال ترتيب نماید.
- ۴- در صورتی که بیمه حمل و نقل

د هوایي حمل او نقل بیمه یې ایجاب کړي، د اضافي ټکس د مبلغ د ورکړې ژمنه دې وکړي.

(۲) که چېرې ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوي موارد د مسافر یا مرسل له لوري رعایت شوي وي، پدې صورت کې د ملکي هوایي حمل او نقل مؤسسه مکلفه ده، د اوونستي زیان پر جبران برسېره، په خاص اظهارلیک کې درج شوی ټاکلی مبلغ دې هم مالک ته ورکړي، خوداچې د ملکي هوایي حمل او نقل مؤسسه ثابته کړي چې په خاص اظهارلیک کې درج شوی مبلغ د سفر د لوازمو یا مالونو له حقیقي ارزښت څخه زیات دی، پدې صورت کې د ملکي هوایي حمل او نقل مؤسسه، یوازې د سفر د لوازمو او مالونو د حقیقي بېي په ورکړه مکلفه ده.

(۳) که چېرې د ملکي هوایي حمل او نقل مؤسسه ثابته کړي چې د سفر د لوازمو یا مالونو (کارکو) زیان یا

هوایي اموال ایجاب کند، پرداخت مبلغ ټکس اضافی را تعهد نماید.

(۲) هرگاه موارد مندرج فقره (۱) این ماده از جانب مسافر یا مرسل رعایت گردیده باشد، در این صورت مؤسسه حمل و نقل هوایي ملکی مکلف است، علاوه بر جبران خساره وارده، مبلغ معینه مندرج اظهارنامه خاص را نیز به مالک بپردازد، مگر اینکه مؤسسه حمل و نقل هوایي ملکی ثابت نماید که مبلغ مندرج اظهار نامه خاص از ارزش حقیقي لوازم سفر یا اموال بیشتر است، در این صورت مؤسسه حمل و نقل هوایي ملکی، صرف مکلف به تأدیه قیمت حقیقي لوازم سفر و اموال می باشد.

(۳) هرگاه مؤسسه حمل و نقل هوایي ملکی ثابت نماید که خساره یا تلف شدن لوازم سفر یا اموال

(کارگو) ناشی از جنسیت و نقص ذاتی لوازم سفر و اموال یا عیب در بسته بندی آن بوده، در این صورت از پرداخت جبران خساره معاف می باشد.

(۴) در صورت عدم قناعت متضرر مندرج فقره های (۲ و ۳) این ماده، موضوع طبق احکام مندرج قوانین میانجیگری (مصالحه) و حکمیت تجارتي حل و فصل گردیده در غیر آن موضوع به محکمه ذیصلاح احاله می گردد.

مرور زمان ادعای جبران

خساره

ماده شصت و هشتم:

ادعای جبران خساره لوازم سفريا اموال (کارگو) عليه مؤسسۀ حمل و نقل هوائي ملكي در خلال مدت دوسال از تاريخ مواصلت طياره به مقصد، اقامه شده می تواند. بعد از انقضای

تلف كېدل د سفر د لوازمو او مالونو له جنسیت او ذاتي نقص يا د هغو په بسته بندی كې له عیب څخه پیدا شوی، پدې صورت كې د زیان د جبران له وركړې څخه معافه ده.

(۴) ددې مادې په (۲ او ۳) فقره كې د درج شوي متضرر د نه قناعت په صورت كې، موضوع د منځگړيتوب (مصالحي) او سوداگريز حكمت په قوانينو كې د درج شوو حكمونو مطابق حل او فصل كېږي، پرته لدې موضوع واكمني محكمې ته سپارل كېږي.

د زیان د جبران د ادعا وخت

تېرېدل (مرور زمان)

اته شپېتمه ماده:

د ملكي هوايي حمل او نقل د مؤسسې پر خلاف د سفر د لوازمو يا مالونو (کارگو) د زیان د جبران ادعا، مقصد ته د الوتکې د رسېدو له نېټې څخه د دوو کلونو مودې په ترڅ كې اقامه كېدی شي. د نوموړې

مودې له تېرېدو وروسته ادعا تر
مرور زمان لاندې راځي او د اورېدو
وړنده.

د مجاز خطرناکو موادو حمل او

نقل

نهه شپيتمه ماده:

د مجاز خطرناکو مالونو حامل شخص
مكلف دی، په کورنيو يا بين المللي
الوتوکې د نوموړو موادو د لېږد په
وخت کې د ملکي هوايي چلند د
ادارې کړنلارې په پام کې ونيسي.

د ممنوعه مالونو لېږد

او پايه ماده:

(۱) د ملکي الوتکې په واسطه د
وسلې او د هغې د مهماتو حمل او
نقل، د کورنيو چارو وزارت او د
ملکي هوايي چلند د ادارې له خاص
اجازه ليک پرته، منع دی.

(۲) د ملکي هوايي حمل او نقل
مؤسسه مکلفه ده، ددې مادې په (۱)
فقره کې درج شوې وسله او مهمات
له مسافر څخه واخلي او په خوندي

مدت مذکور ادعا تحت مرور
زمان قرار گرفته و قابل سمع
نمی باشد.

حمل و نقل اموال خطر ناک

مجاز

ماده شصت ونهم:

شخص حامل اموال خطرناک مجاز،
مكلف است، حين انتقال اموال
مذکور در پروازهای داخلی يا بين
المللی، طرز العمل های اداره
هوانوردی ملکي را رعایت نماید.

حمل و نقل اموال ممنوعه

ماده هفتادم:

(۱) حمل و نقل اسلحه و مهمات آن،
توسط طیاره ملکي، بدون اجازه نامه
خاص وزارت امور داخله
و اداره هوانوردی ملکي، ممنوع
می باشد.

(۲) مؤسسه حمل و نقل هوایی
ملکي مکلف است، اسلحه و مهمات
مندرج فقره (۱) این ماده را از نزد
مسافر اخذ و طور مصئون انتقال

توگه پې ولېږدوي.

نمايد.

ممنوعه سيمو ته ننوتل

دخول در مناطق ممنوعه

يو اويا يمه ماده:

ماده هفتادويکم:

د هوايي ډگرونو حريم ته ننوتل چې په مخصوصو علايمو او نښو په نښه شويدې، منع دي.

دخول در حريم ميدان های هوائی که با علايم و نشانه های مخصوص علامه گذاری شده است ، ممنوع می باشد.

کورنی هوايي حمل او نقل

حمل و نقل هوائی داخلی

دوه اويايمه ماده:

ماده هفتادو دوم:

د هېواد د فضايي قلمرو په دننه کې د هوايي حمل او نقل خدمتونه، د هغې الوتکې په واسطه چې افغاني تابعيت ولري، وړاندې کېږي.

خدمات حمل و نقل هوائی در داخل قلمرو فضائی کشور، توسط طیاره که دارای تابعیت افغانی باشد، عرضه می گردد.

بين المللي هوايي حمل او نقل

حمل و نقل هوائی بين المللی

دري اويايمه ماده:

ماده هفتاد و سوم:

بين المللي هوائي حمل او نقل، د دوه اړخيزو هوايي خدمتونو د موافقه ليکونو پرموجب يا د هغو بين المللي ميثاقونو او قراردادونو پربنسټ چې افغانستان هغو ته ژمن وي، تنظيم او عملي کېږي.

حمل و نقل هوائی بين المللی به موجب موافقتنامه های خدمات هوائی دوجانبه يا بر اساس ميثاق ها و قرارداد های بين المللی که افغانستان به آنها متعهد باشد، تنظيم و عملی می گردد.

فصل نهم

مؤيدات

تصرف غير قانوني

ماده هفتاد و چهارم:

شخصی که در داخل طیاره در حال پرواز، به اثر استعمال قوه یا تهدید به استعمال قوه یا توسل به سایر اشکال تهدید، طیاره را تصرف نموده یا کنترل آنرا بدست گیرد یا جهت انحراف و اختطاف طیاره، کوشش نماید، مجرم شناخته شده و طبق احکام قانون مجازات می شود.

تخلف مؤسسه حمل و نقل

هوائی ملکی

ماده هفتاد و پنجم:

(۱) مؤسسه حمل و نقل هوائی ملکی در برابر هریک از تخلفات ذیل مکلف به پرداخت جریمه نقدی مبلغ دو میلیون و پنجاه هزار (۲۵۰۰۰۰۰) افغانی یا

فصل نهم

مؤیدی

غير قانوني تصرف

خلور اويايمه ماده:

هغه شخص چې د الوتنې په حال الوتکې په دننه کې د قوې د استعمال يا د قوې د استعمال د گواښ په اثر يا د گواښ نورو ډولونو ته په لاس اچولو سره، الوتکه تصرف کړي يا يې کنترول په لاس کې واخلي يا د الوتکې د انحراف او اختطاف لپاره هڅه وکړي، مجرم گڼل کېږي او د قانون د حکمونو مطابق مجازاتېږي.

د ملكي هوائي حمل او نقل د

مؤسسې سرغړونه

پنځه اويايمه ماده:

(۱) د ملكي هوائي حمل او نقل مؤسسه د لاندې تخلفاتو د هر يوه په وړاندې د دوه ميلیونو پنځه سوه زره (۲۵۰۰۰۰۰) افغانیو ياپه امریکایي ډالرو دهغو د

- معادل مبلغ نغدي جريمې په وركړه
مكلفه ده:
- ۱- په هغه صورت كې چې اړونده
الوتكه يې د ثبت د سند، د الوتنې د
ورپتيا له تصديق ليك پرته هوايي
خدمت ته گمارلې وي.
- ۲- په هغه صورت كې چې اړونده
الوتكه يې د تابعيت له مشخصه
علامت پرته هوايي خدمت ته گمارلې
وي.
- ۳- په هغه صورت كې چې اړونده
الوتكه يې چې د الوتنې د ورپتيا
تصديق ليك يې له اعتباره لوبدلی
وي، هوايي خدمت ته گمارلې وي.
- (۲) د ملكي هوايي حمل او نقل
مؤسسه ددې قانون په شپړاتيایمه ماده
كې له درج شوي حكم څخه د
سرغړونې په صورت كې، د سل زرو
(۱۰۰۰۰۰) افغانیو يا په امریکايي
ډالرو د هغو معادل مبلغ د نغدي
جريمې په وركولو مكلفه ده.
- معادل آن به دالر امریکائي
می باشد :
- ۱- درصورتی که طیاره مربوط را
بدون سند ثبت، تصدیقنامه قابلیت
پرواز به خدمت هوایی گماشته
باشد.
- ۲- درصورتی که طیاره مربوط
را بدون علامت مشخصه تابعیت
به خدمت هوایی گماشته
باشد.
- ۳- در صورتی که طیاره مربوط را
که تصدیقنامه قابلیت پرواز آن از
اعتبارساقط شده، به خدمت هوایی
گماشته باشد.
- (۲) مؤسسه حمل و نقل هوایی
ملکی در صورت تخلف از حکم
مندرج ماده هشتادوششم این قانون،
مكلف به پرداخت جریمه نقدی مبلغ
یکصد هزار (۱۰۰۰۰۰) افغانی یا
معادل آن به دالر امریکائي
می باشد.

د الوتې د هيئت سرغړونه

شپړاويایمه ماده:

(۱) د الوتکې کپتان په لاندې مواردو کې له احوالو سره سم د پنځه سوه زرو (۵۰۰۰۰۰) افغانیو یا په امریکایي ډالرو دهغومعادل مبلغ په ورکړې مکلف دی:

۱- په هغه صورت کې چې الوتکه د الوتې د اهلیت له تصدیق لیک پرته والوزوي.

۲- په هغه صورت کې چې الوتکه د الوتې د وړتیا له تصدیق لیک پرته والوزوي.

۳- په هغه صورت کې چې ددې قانون په اته څلوبنښتمه ماده کې د درج شوي حکم خلاف، قصداً د ممنوعه سیمو له پاسه الوتنه وکړي.

(۲) د الوتکې کپتان په لاندې مواردو کې له احوالو سره سم د یو سلو پنځوس زرو (۱۵۰۰۰۰) افغانیو یا په امریکایي ډالرو د هغو معادل مبلغ په ورکړه مکلف دی:

تخلفات هیئت پرواز

ماده هفتاد و ششم:

(۱) کپتان طیاره در موارد ذیل حسب احوال مکلف به پرداخت مبلغ پنجصد هزار (۵۰۰۰۰۰) افغانی یا معادل آن به دالر امریکائی می باشد:

۱- در صورتی که طیاره را بدون تصدیقنامه اهلیت پرواز، پرواز دهد.

۲- در صورتی که طیاره را بدون تصدیقنامه قابلیت پرواز، پرواز دهد.

۳- در صورت تخلف از حکم مندرج ماده چهل و هشتم این قانون، قصداً بالای مناطق ممنوعه پرواز نماید.

(۲) کپتان طیاره در احوال ذیل مکلف به پرداخت مبلغ یکصد و پنجاه هزار (۱۵۰۰۰۰) افغانی یا معادل آن به دالر امریکائی می باشد:

- ۱- په هغه صورت کې چې الوتکه د الوتنې د اهليت د هغه تصديق ليک سره چې د اعتبار موده يې تېره شوې وي، والوزوي.
- ۲- په هغه صورت کې چې د الوتکې دسیر او سفر په کتابچه کې چې اصولاً د الوتکې په دننه کې ساتل کېږي، غلطې څرگندونې (توضیحات) يا رپوټونه درج کړي.
- ۳- په هغه صورت کې چې د الوتکې د الوتنې په وخت کې د الوتنې په عملياتو او خونديتوب پورې له اړوندو هوايي لارښوونو او کړنلارو څخه سرغړونه وکړي.
- (۳) په هغه صورت کې چې د الوتنې د هيئت له غړو څخه يو (د الوتکې د کپتان په استنې) د الوتنې د اهليت په هغه تصديق ليک سره چې د اعتبار موده يې تېره شوې ده الوتنه وکړي، د يوسلو پنځوس زرو (۱۵۰۰۰۰) افغانیو يا په امریکایي ډالرو د هغو معادل مبلغ په ورکړه مکلف دی.
- ۱- درصورتی که طیاره را با تصدیقنامه اهلیت پرواز که میعاد اعتبار آن منقضی شده باشد، پرواز دهد.
- ۲- در صورتی که در کتابچه سیر و سفر طیاره که اصولاً بداخل طیاره نگهداری می شود، توضیحات یا گزارشات غلط را درج نماید.
- ۳- درصورتی که حین پرواز طیاره ازهدایات و طرزالعمل های هوایی مربوط عملیات و مسئولیت پرواز تخلف ورزد.
- (۳) درصورتی که یکی از اعضای هیئت پرواز(به استثنای کپتان طیاره) با تصدیقنامه اهلیت پرواز که میعاد اعتبار آن منقضی شده باشد، پرواز نماید، مکلف به پرداخت مبلغ یکصد و پنجاه هزار (۱۵۰۰۰۰) افغانی یا معادل آن به دالر امریکائی می باشد.

د نورو اشخاصو سرغړونه

اووه اويايمه ماده:

ددې قانون په يو پنځوسمه او نهه شپيتمه مادو کې له درج شوو حکمونوڅخه سرغړونکي شخص د سل زرو (۱۰۰۰۰۰) افغانيو يا په امريکايي ډالرو د هغو معادل مبلغ په ورکړه مکلف دی.

عدلي تعقيب

اته اويايمه ماده:

لاندي اشخاص د عدلي تعقيب لپاره اړوندو مراجعو ته ورپيژندل کېږي:

۱- هغه شخص چې تزويري سند د دې قانون د شپاړسمې مادې د (۲) فقرې د حکم د تطبيق په منظور وکاروي.

۲- هغه شخص چې دورتيا په تزويري تصديق سره الوتکه والوزوي.

۳- هغه شخص چې ددې قانون د اويايمې مادې په (۱) فقره کې له درج شوې حکم او د يو اويايمې مادې له

تخلف ساير اشخاص

ماده هفتاد وهفتم:

شخص متخلف از احکام مندرج مواد پنجاه ويکم وشصت ونهم اين قانون مکلف به پرداخت جريمۀ نقدی مبلغ یکصد هزار (۱۰۰۰۰۰) افغانی يا معادل آن به دالر امريکائی می باشد.

تعقيب عدلي

ماده هفتاد وهشتم:

اشخاص ذيل جهت تعقيب عدلي به مراجع ذيربط معرفی می گردند:

۱- شخصی که سند تزويری را به منظور تطبيق حکم مندرج فقرۀ (۲) مادۀ شانزدهم اين قانون ارايه يا استعمال نمايد.

۲- شخصی که با تصديقنامه اهليت تزويری طياره را پرواز دهد.

۳- شخصی که از حکم مندرج فقرۀ (۱) مادۀ هفتادم و حکم مادۀ هفتادويکم اين قانون تخلف

حکم څخه سرغړونه وکړي.

ورزد.

د مالي مکلفیتونو له سرته رسولو

امتناع از ایفای مکلفیت های

څخه ډډه کول

مالي

نهه اویایمه ماده:

ماده هفتادونهم:

(۱) که چېرې شخص، مرجع یا د هوایي حمل او نقل مؤسسه، پدې قانون کې درج شوي مالي مکلفیتونه د (۱۵) ورځو مودې په ترڅ کې ترسره نکړي، له پنځلسو ورځو څخه زیات د هرې ورځې ځنډ په وړاندې د ورکړې وړ مبلغ د (۵) سلنې معادل نغدي جریمې په ورکړه مکلف دی.

(۱) هرگاه شخص، مرجع یا مؤسسه حمل و نقل هوایی، مکلفیت های مالی مندرج این قانون را درخلاف مدت (۱۵) روز ایفا ننماید، در برابر هر روز تأخیر بیشتر از پانزده روز، مکلف به پرداخت جریمه نقدی معادل (۵) فیصد مبلغ قابل پرداخت، می باشد.

(۲) که چېرې د هوایي حمل او نقل مؤسسه ددې مادې په (۱) فقره کې د درج شوې مودې له پایته رسېدو وروسته اړوند مالي مکلفیتونه ترسره نکړي، د نغدي جریمې د ورکړې برسېره، د اړوندو الوتکو الوتنه تر (۴۵) ورځو پورې، دتعلیق په حالت کې قرار مومي.

(۲) هرگاه مؤسسه حمل و نقل هوایی بعد از ختم مدت مندرج فقره (۱) این ماده مکلفیت های مالی مربوط را ایفا ننماید، علاوه بر پرداخت جریمه نقدی، پرواز طیاره های مربوط الی (۴۵) روز، به حالت تعلیق در می آید.

(۳) که چېرې د هوایي حمل او نقل

(۳) هرگاه مؤسسه حمل و

مؤسسسه ددې مادې په (۲) فقره کې د درج شوې مودې له پایته رسېدو وروسته مالي مکلفیت او اړوندې نغدي جریمې ترسره نکړي، د هوايي فعالیت اړوند جوازلیک، تر (۳۰) ورځو وروسته لغو کېږي.

د مؤیدو د تطبیق واک

اتیایمه ماده:

پدې فصل کې د درج شوو مؤیدو تطبیق، تر یو میلیونو پنځه سوه زرو (۱۵۰۰۰۰۰) افغانیو یا په امریکایي ډالرو د هغو معادل مبلغ پورې، د ملکي هوايي چلند د ادارې واک دی او له هغو زیات د قانون د حکمونو مطابق د واکمنو مراجعو په واسطه صورت مومي.

نقل هوائی بعد از ختم مدت مندرج فقره (۲) این ماده مکلفیت مالی و جریمه های نقدی مربوط را ایفا ننماید، جواز نامه فعالیت هوائی مربوط، بعد از (۳۰) روز لغو می گردد.

صلاحیت تطبیق مؤیدات

ماده هشتم:

تطبیق مؤیدات مندرج این فصل الی یک میلیون و پنجمصد هزار (۱۵۰۰۰۰۰) افغانی یا معادل آن به دالر امریکائی از صلاحیت اداره هوانوردی ملکی بوده و بیشتر از آن طبق احکام قانون توسط مراجع ذیصلاح صورت می گیرد.

لسم فصل

متفرقه حکمونه

د گمرکي محصول او عوارضو

له ورکړې څخه معافیت

يو اتيایمه ماده:

د الوتکې، انجنونو او د هغو د فالتو پرزه جاتو، د تخنیکي ساتنې او څارنې او د الوتکې د ترمیم د ماشین آلاتو، د هوایي حمل او نقل په خدمتونو پورې د اړوندو ټولو ځمکنیو وسایطو (د الوتکې زینې، د الوتکې د بارولو او تشولو په مقصد د سفر د لوازمو او مالونو د لېږدولو وسایط، د سفر د لوازمو او مالونو د وزن مخصوصې تلې، د هوایي چلند د اطفائې د وسایطو او په هوایي ډگرونوکې د الوتنې د خونديتوب د تأمین په منظور د چاودېدونکو موادو او وسلې د کشف دستگاوي)، د ملكي هوایي حمل او نقل د موسسو د سندونو (د هوایي مسافرت ټکټونه، هوایي بارنامې (بارلیکونه)، د

فصل دهم

احکام متفرقه

معافیت از تأدیة محصول

وعوارض گمرکي

ماده هشتادویکم:

تورید طیاره، انجن ها و پرزه جات فالتوی آن، ماشین آلات حفظ و مراقبت تخنیکي و ترمیم طیاره، تمام وسایط زمینی مربوط به خدمات حمل و نقل هوایی (زینه های طیاره، وسایط انتقال لوازم سفر و اموال به مقصد بارگیری و تخلیه طیاره، ترازو های مخصوص وزن لوازم سفر و اموال، وسایط اطفائیه هوانوردی، دستگاه های کشف مواد منفجره و اسلحه به منظور تأمین مصئونیت پرواز در میدان های هوایی) اسناد مؤسسات حمل و نقل هوایی ملكي (تکت های مسافرت هوایی، بارنامه های هوایی، اوراق تقسیم اوقات پرواز

الوتكو د الوتنو د مهال وپش پانې او د ملكي هوايي چلند د بين المللي سازمان (ICAO)، د هوايي پېژندنې د بين المللي سازمان (WMO)، د هوايي ترانسپورت د بين المللي انجمن (IATA) دخپرونو واردول له گمركي عوارضو او محصول څخه معاف دي.

د هوا پېژندنې وړيا خدمتونه

دوه اتيایمه ماده:

د هېواد په فضايي قلمرو کې د الوتكو د الوتنو لپاره د هوا پېژندنې خدمتونه په وړيا توگه وړاندې كېږي.

اختصاصي فعاليتونه

دري اتيایمه ماده:

دملي اقتصاد په ودې پورې په اړوندو ساحو کې د ملكي هوايي چلند اختصاصي فعاليتونه لكه هوايي كرنيز، روغتيايي او عكس اخيستني او هغو ته ورته خدمتونه ددې قانون د حكمونو له په پام كې نيولو سره، د كورنيو الوتكو په واسطه او د لزوم په صورت كې د بهرنيو الوتكو په

طياره ها و نشرات سازمان بين المللي هوانوردی ملكی سازمان (ICAO)، سازمان بين المللي هواشناسی (WMO)، انجمن بين المللي ترانسپورت هوائی (IATA) از عوارض و محصولات گمركی معاف می باشد.

خدمات هواشناسی رایگان

ماده هشتاد و دوم:

خدمات هواشناسی جهت پرواز طياره هادر قلمرو فضائی کشور طور رایگان عرضه می شود.

فعالیت های اختصاصی

ماده هشتاد و سوم:

فعالیت های اختصاصی هوانوردی ملكی در ساحات مربوط به رشد اقتصاد ملی مانند خدمات زراعتی، صحتی وعكسبرداری هوائی وامثال آن با رعایت احكام این قانون، توسط طياره های داخلی و در صورت لزوم توسط طياره های

واسطه د اړوندو واکمنو مراجعو د اجازې له اخیستلو وروسته ترسره کېدی شي.

زده کړه ییز مرکزونه

څلور اټایمه ماده:

(۱) د ملکي هوایي چلند اداره د اړتیا وړ فني پرسونل د مسلکي بنوونې او زده کړې او د ملکي هوایي چلند د مختلفو رشتو د کارکوونکو د پوهې د سطح د لوړولو په مقصد، زده کړه ییز مرکزونه جوړوي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې په درج شوو زده کړه ییزو مرکزونو پورې اړوندې چارې د جلا تقنیني سند په واسطه تنظیمېږي.

د هوایي چلند د سندونو بیه

پنځه اټایمه ماده:

(۱) د الوتکې د الوتنې د وړتیا تصدیق لیک، د الوتنې د هیئت د اهلیت تصدیق لیکونه، د هوایي حمل او نقل تصدیق لیک او د الوتکې د

خارجی بعهد از کسب اجازة مراجع ذیصلاح مربوط، انجام شده می تواند.

مراکز آموزشی

ماده هشتاد و چهارم:

(۱) اداره هوانوردی ملکی به مقصد تعلیم و آموزش مسلکي پرسونل فنی مورد احتیاج و ارتقای سطح دانش کارکنان در رشته های مختلف هوانوردی ملکی مراکز آموزشی را ایجاد می نماید.

(۲) امور مربوط به مراکز آموزشی مندرج فقره (۱) این ماده توسط سند تقنینی جداگانه تنظیم می شود.

قیمت اسناد هوانوردی

ماده هشتاد و پنجم:

(۱) تصدیقنامه قابلیت پرواز طیاره، تصدیقنامه های اهلیت پرواز هیئت پرواز، تصدیقنامه حمل و نقل هوایی و سند ثبت

ثبت سند د ټاڪلې بيې په بدل كې د اړوندې كړنلارې مطابق دملكي هوايي چلند د ادارې لخوا وركول كېږي.

طياره درېدل قيمت معينه، طبق طرزالعمل مربوط از طرف اداره هوانوردی ملکی، اعطاء می گردد.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره كې د درج شوو تصديق ليكونو د اعتبار موده د صادرېدو له نېټې څخه يو كال ده.

(۲) مدت اعتبار تصديقنامه های مندرج فقره (۱) اين ماده از تاريخ صدور يكسال می باشد.

د رپوټ وړاندې كول

شپږ اټيايمه ماده:

د ملكي هوايي حمل او نقل مؤسسه مكلفه ده، خپل د فعاليتونو رپوټ په ربعواره توگه يا د غوښتنې په صورت كې له ټاڪلي موعده څخه د مخه د ملكي هوايي چلند ادارې ته وړاندې كړي.

ارايه گزارش

ماده هشتاد و ششم:

مؤسسه حمل و نقل هوائي ملكي مكلف است، گزارش فعاليت های خود را طور ربعوار يا در صورت تقاضا قبل از موعده معينه به اداره هوانوردی ملکی ارایه نماید.

د عوايدو تحويلي

اووه اټيايمه ماده:

د ملكي هوايي چلند اداره مكلفه ده، پدې قانون كې درج شوي لاسته راغلي مبالغ د دولت د وارداتو په حساب بانك ته تحويل كړي.

تحويلى عوايد

ماده هشتاد و هفتم:

اداره هوانوردی ملکی مكلف است، مبالغ حاصله مندرج اين قانون را به حساب واردات دولت، تحويل بانك نماید.

وضع مقررہ ہا و طرز العمل ہا

مادہ ہشتاد و ہشتم :

ادارہ ہوانوردی ملکی می تواند،
جهت تطبيق بهتراحكام اين قانون،
مقررہ ہا را پيشنهاد و طرز العمل ہا
را وضع نمايد.

انفاذ

مادہ ہشتادونہم:

اين قانون از تاريخ نشر در جريده
رسمی نافذ می گردد و با انفاذ آن
قانون ہوانوردی ملکی منتشره
جريده رسمی شماره (۸۰۹) مؤرخ
۱۳۸۲/۴/۳۱ هـ.ش ملغی شمرده
می شود.

د مقررہ او کړنلارو وضع کول

اته اتيایمه ماده:

د ملکي هوايي چلند اداره کولای
شي، ددې قانون د حکمونو د بنه
تطبيق لپاره، مقررې وړاندیز او
کړنلارې وضع کړي.

انفاذ

نهه اتيایمه ماده:

دغه قانون په رسمي جريده کې د
خپرېدو له نېټې څخه نافذېږي او په
نافذېدو سره يې د ۱۳۸۲/۴/۳۱
هـ.ش نېټې په (۸۰۹) گڼه رسمي
جريده کې خپور شوی د ملکي
هوايي چلند قانون لغو کيل کېږي.

فرمان	د عامې روغتيا د قانون په ځينو
رئيس جمهوري اسلامي	مادو کي د تعديل د توشېح په
افغانستان در مورد توشېح،	هکله، د افغانستان اسلامي
تعديل در برخی از مواد قانون	جمهوريت د رئيس
صحت عامه	فرمان

شماره: (۷۷)

تاریخ: ۱۳۹۱/۷/۱۹

ماده اول:

به تأسی از حکم فقره (۱۶)
ماده (۶۴) قانون اساسی افغانستان،

نکته: (۷۷)

نېټه: ۱۳۹۱/۷/۱۹

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون د
(۶۴) مادې د (۱۶) فقرې د حکم

تعديل برخى از مواد قانون
صحت عامه را كه براساس مصوبات
شماره (۵۲) مورخ
۱۳۹۱/۶/۱۱ ولسى جرگه و
شماره (۴۹) مورخ
۱۳۹۱/۶/۲۸ مشرانو جرگه
شورای ملی به تصویب رسیده،
توشیح می دارم.

ماده دوم:

این فرمان از تاریخ توشیح
نافذ و همراه با مصوبات
مجلسین شورای ملی در جریده
رسمی نشر گردد.

حامد کرزی

رئیس جمهوری اسلامی

افغانستان

له مخې، د عامې روغتیا د قانون
په ځینو مادو کې تعديل چې
د ملي شوري د ولسي جرگې د
۱۳۹۱/۶/۱۱ نېټې د (۵۲) گڼې او
د مشرانو جرگې د ۱۳۹۱/۶/۲۸
نېټې د (۴۹) گڼې مصوبو پر بنسټ،
تصویب شوی دی، توشیح
کوم.

دوه یمه ماده:

دغه فرمان د توشیح له نېټې څخه
نافذ او د ملي شوري د مجلسینو له
مصوبو سره یوځای دې، په رسمي
جریده کې خپور شي.

حامد کرزی

د افغانستان د اسلامي جمهوریت

رئیس

جمهوری اسلامی افغانستان

شورای ملی

ولسی جرگه

مصوبه

تعديل در برخی از مواد

قانون صحت عامه

شماره : (۵۲)

تاریخ ۱۳۹۱/۶/۱۱

ماده اول:

به تاسی از حکم ماده نودم
قانون اساسی افغانستان، ولسی جرگه
طی جلسه عمومی مؤرخ (۱۱) ماه
سنبله سال ۱۳۹۱ خویش طرح
تعديل در برخی از مواد قانون صحت
عامه را به تصویب رسانید.

الحاج عبدالرووف "ابراهیمی"

رئیس ولسی جرگه

د افغانستان اسلامي جمهوریت

ملي شوري

ولسي جرگه

د عامې روغتيا د قانون په

ځينو مادو کې د تعديل

مصوبه

نېټه: (۵۲)

نېټه: ۱۳۹۱/۶/۱۱

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسی قانون د نوي
يمې مادې له حکم سره سم، ولسي
جرگې د ۱۳۹۱ کال د وږي د
مياشتې د (۱۱) نېټې په عمومي غونډه
کې د عامې روغتيا د قانون په ځينو
مادو کې د تعديل طرح تصویب کړه.

الحاج عبدالرووف "ابراهیمی"

د ولسي جرگې رئیس

جمهوری اسلامی افغانستان

شورای ملی

مشرانو جرگه

مصوبه

مشرانو جرگه در مورد

تعديل در برخی از مواد

قانون صحت عامه

شماره: (۴۹)

تاریخ: ۱۳۹۱/۶/۲۸

ماده اول:

به تاسی از حکم ماده نودم قانون اساسی افغانستان، مشرانو جرگه در جلسه عمومی روز سه شنبه مؤرخ ۱۳۹۱/۶/۲۸، طرح تعديل در برخی از مواد قانون صحت عامه را به اکثریت آراء تصویب نمود.

فضل هادی "مسلمیار"

رئیس مشرانو جرگه

د افغانستان اسلامي جمهوریت

ملي شوري

مشرانو جرگه

د عامې روغتيا د قانون په

خينو مادو کې د تعديل په

هکله د مشرانو جرگې

مصوبه

نېټه: (۴۹)

نېټه: ۱۳۹۱/۶/۲۸

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون د نوي يمي مادې له حکم سره سم، مشرانو جرگې د ۱۳۹۱/۶/۲۸ نېټې د سه شنبې ورځې په عمومي غونډه کې د عامې روغتيا د قانون په خينو مادو کې د تعديل طرح د رايو په اکثریت تصویب کړه.

فضل هادي "مسلمیار"

د مشرانو جرگې رئیس

تعديل در برخى از مواد
قانون صحت عامه منتشره
جريده
رسمى شماره (۱۰۰۴)
مؤرخ ۱۳۸۸/۹/۲۱

ماده اول:

در ماده اول، عبارت
(حفظ الصحة فردى و
محيط زيست)، در فقره (۱ و ۳)
ماده چهارم عبارت
(حفظ الصحة محيطى) و در
جزء (۳) ماده پنجم عبارت
(حفظ الصحة محيط زيست)
به عبارت (صحت محيطى)
تعديل گردد.

ماده دوم:

اين تعديل از تاريخ توشيح
نافذ و درجريده رسمى
نشر گردد.

د ۱۳۸۸/۹/۲۱ نېټې په
(۱۰۰۴) گڼه رسمي جريده
کې خپور شوى
د عامې روغتيا د قانون په
خينو مادو کې تعديل

لومړۍ ماده:

په لومړۍ ماده کې (د فردى او د
ژوند د چاپېريال د ساتنې) عبارت، د
خلورمې مادې په (۱ او ۳) فقرو کې
(د چاپېريال د روغتيا ساتنه) او (د
چاپېريال روغتيا ساتنې) عبارتونه او
د پنځمې مادې په (۳) جزء کې (د
ژوند چاپېريال د روغتيا ساتنې)
عبارت دې د (چاپېرياليزې روغتيا)
په عبارت تعديل شي.

دوه يمه ماده:

دغه تعديل د توشيح له نېټې څخه
نافذ او په رسمي جريده کې دې،
خپور شي.

ستره محكمه

جمهوری اسلامی افغانستان

شماره: (۷۸۳)

تاریخ: ۱۳۹۱/۹/۲۵

محترم څارنپوه حبيب الله غالب
وزیر عدلیه:

مقررۀ تعقیب و تطبیق احکام
نهایی و قطعی محاکم در جمهوری
اسلامی افغانستان به اساس مصوبۀ شماره
(۴۵۲) مؤرخ ۱۳۹۱/۵/۲۵ به داخل
(۱۴) ماده از طرف شورای عالی ستره
محکمه تصویب گردیده است غرض
نشر در جریده رسمی به شما ارسال
گردید.

پوهاند عبدالسلام عظیمی

سرپرست ستره محكمه

جمهوری اسلامی افغانستان

د افغانستان د اسلامي جمهوریت

ستره محكمه

گڼه: (۷۸۳)

نېټه: ۱۳۹۱/۹/۲۵

د عدليې وزير محترم څارنپوه
حبيب الله غالب:

د افغانستان په اسلامي جمهوريت کې
دمحکمو د وروستنيو (نهایی) او قطعي
حکمونو د تطبیق او تعقیب مقرره، د
سترې محکمې د عالي شوري لخوا د
۱۳۹۱/۵/۲۵ نېټې (۴۵۲) گڼې مصوبې
پر بنسټ، په (۱۴) مادوکې تصویب
شوې ده په رسمي جریده کې د خپرېدو په
غرض تاسوته واستول شوه.

پوهاند عبدالسلام عظیمی

د افغانستان اسلامي جمهوریت

د سترې محکمې سرپرست

مقرره
تعقيب تطبيق احكام
نهایی و قطعی
محاكم در جمهوری
اسلامی افغانستان

ماده اول:

مطابق حکم ماده (۱۲۹) قانون اساسی افغانستان و با رعایت حکم ماده (۱۰) قانون تشکیلات و صلاحیت محاکم قوه قضائیه، فیصله های قطعی و نهایی محاکم به استثنای حکم به مرگ شخص که موکول به منظوری رئیس جمهور می باشد، واجب التعمیل است.

این مقرره به منظور تنفیذ و تطبیق احکام قطعی و نهایی محاکم که در این مقرره به نام احکام محاکم یاد می شود، وضع گردیده است.

ماده دوم:

تمام ارگان های اجرائی دولت اعم از پولیس، خارنوالی، حقوق و قضایای

د افغانستان په اسلامي جمهوریت
کې د محکمو د وروستیو
(نهایی) او قطعی حکمونو د
تطبيق د تعقيب
مقرره

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون د (۱۲۹) مادې د حکم مطابق او د قضائیه قوې د محکمو د تشکیلاتو او واک د قانون د (۱۰) مادې د حکم له په پام کې نیولو سره، د محکمو قطعی او وروستیو (نهایی) پرېکړې، پر شخص باندې د مرگ د حکم په استثنای چې د جمهور رئیس منظوری ته موکول دی، واجب التعمیل دي.

دغه مقرره د محکمو د وروستیو او قطعی حکمونو چې پدې مقرره کې د محکمو د حکمونو په نامه یادېږي، د تنفیذ او تطبیق په منظور وضع شوي ده.

دوه یمه ماده:

د پولیسو، خارنوالی، حقوقو او د دولت د قضایاوو په ګډون، د دولت ټول اجرائی

دولت به تنفيذ و تطبيق احكام محاکم مکلفند.

ماده سوم:

ستره محکمه جمهوري اسلامي افغانستان به منظور ايجاد سهولت در امر تطبيق فيصله ها و قرارهای مندرج مواد اول و دوم این مقرر، اداره (تعقيب تطبيق احکام محاکم) را در چوکات تشکيلات قوه قضائيه ايجاد نموده است.

ماده چهارم:

اداره تعقيب تطبيق احکام محاکم، مؤظف است تا در مورد تطبيق فيصله ها و قرارهای قطعی و نهایی قضایی در تماس و تفاهم رسمی میان ارگان های اجرائی دولت (پوليس، خارنوالی، حقوق، قضایای دولت و اداره عمومی محابس و توقیف خانه ها) اقدام لازم و مقتضی نموده از صورت تطبيق آن کسب اطمینان نماید.

ارگانونه د محکمو د حکمونو په تنفيذ او تطبيقولو مکلف دي.

درېمه ماده:

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د سترې محکمې، ددې مقررې په لومړۍ او دوه يمه ماده کې ددرج شوو پرېکړو او قرارونو د تطبيق په کار کې د آسانتياوو د رامنځته کولو په منظور، د قضائيه قوې د تشکيلاتو په چوکات کې د (محکمو د حکمونو د تطبيق د تعقيب) اداره رامنځته کړې ده.

څلورمه ماده:

د محکمو د حکمونو د تطبيق د تعقيب اداره مؤظفه ده، خو د قضايي قطعي او وروستيو پرېکړو او قرارونو د تطبيق په هکله، دولت د اجرائي ارگانونو (پوليسو، خارنوالی، حقوقو، دولت د قضایاوو او د محبسونو او توقیف ځایونو د عمومي ادارې) ترمنځ په رسمي تماس او تفاهم کې لازم او مقتضی اقدام وکړي او د تطبيق له ډول څخه یې ډاډ ترلاسه کړي.

پنځمه ماده:

د سترې محکمې دیوانونه او د استیناف د محکمو ریاستونه او نورې اړوندې محکمې دې د خپلو قطعي او وروستیو قرارونو او پرېکړو یو نقل د تنفیذ په غرض د حکمونو د تطبیق د تعقیب ادارې ته واستوي.

شپږمه ماده:

د سترې محکمې د دیوانونو، د استیناف د محکمو د ریاستونو، د ولسوالیو د محکمو او د نورو اړوندو محکمو د حکمونو له تنفیذ او تطبیق څخه څارنه، د سترې محکمې د حکمونو د تطبیق د تعقیب د ادارې پر غاړه ده. د هېواد ټولې محکمې د خپلو وروستیو او د تطبیق وړ حکمونو یو نقل په رسمي توګه دغې ادارې ته استوي.

اوومه ماده:

د بیا کتنې د غوښتنې په دلیل د محکمو د حکمونو تطبیق نه ځنډېږي، د محکمو پر قطعي او وروستیو حکمونو باندې د بیا کتنې غوښتنلیک ته رسیدګي د حکم له

ماده پنجم:

دیوان های ستره محکمه و ریاست های محاکم استیناف و سایر محاکم مربوط یک نقل قرارها و فیصله های قطعی و نهایی شان را غرض تنفیذ به اداره تعقیب تطبیق احکام ارسال دارند.

ماده ششم:

نظارت از تنفیذ و تطبیق احکام دیوان های ستره محکمه، ریاست های محاکم استیناف، محاکم ولسوالی ها و سایر محاکم مربوط به عهده اداره تعقیب تطبیق احکام ستره محکمه می باشد.

کلیه محاکم کشور یک نقل احکام نهایی و قابل تطبیق شان را رسماً به این اداره ارسال می نمایند.

ماده هفتم:

تطبیق احکام محاکم به دلیل تجدید نظر خواهی معطل نمی گردد، رسیدگی به درخواست تجدید نظر بر احکام قطعی و نهایی محاکم بعد از

کسب اطمینان از تطبیق حکم صورت می گیرد. مگر اینکه تطبیق آن به دلایلی که در قانون ذکر گردیده متعذر باشد.

ماده هشتم:

هرگاه در تطبیق احکام در قضایای عقاری اشکال رونما گردد، موضوع جهت رفع اشکال از طریق اداره تعقیب تطبیق احکام به محکمه صادرکننده حکم ابتدایی، محول می گردد.

قرار محکمه مذکور مطابق ماده هشتم قواعد مربوط به اشکال در تنفیذ در قضایا نهایی بوده واجب التعمیل است.

ماده نهم:

هرگاه در مورد تطبیق احکام قضایای غیر عقاری اشکالی در میان باشد، موضوع طور عاجل به اداره تعقیب تطبیق احکام محاکم ستره محکمه راجع می گردد.

اداره تعقیب تطبیق احکام در مورد

تطبیق شخه د داچ له ترلاسه کولو وروسته صورت مومی. خو داچې د هغو تطبیق په هغو دلیلونو سره چې په قانون کې ذکر شوي، متعذر وي.

اتمه ماده:

که چېرې د عقاري قضایاوو د حکمونو په تطبیق کې ستونزې (اشکال) پیدا شي، موضوع د ستونزو د لرې کولو لپاره د حکمونو د تطبیق د تعقیب د ادارې له لارې د لومړني (ابتدایي) حکم صادر وونکې محکمې ته محولېږي.

د نوموړې محکمې قرار، د قضایاوو په تنفیذ کې په ستونزو پورې د اړوندو قواعدو د اتمې مادې مطابق، وروستنی دی، واجب التعمیل دی.

نهمه ماده:

که چېرې د غیر عقاري قضایاوو د حکمونو د تطبیق په هکله، ستونزې رامنځته شي، موضوع په بېرني توگه د سترې محکمې د محکمو د حکمونو د تطبیق د تعقیب ادارې ته راجع کېږي.

د حکمونو د تطبیق د تعقیب اداره، ددې

رفع اشكال در تنفيذ احكام طبق ماده (هشتم) اين مقررہ اقدام لازم، سريع و مقتضى مى نمايد.

ماده دهم:

ارگان های اجرائی دولت: پوليس، خارنوالی، حقوق و قضایای دولت احكام قطعی و نهایی محاکم را که از طریق محاکم یا اداره تعقيب تطبيق احكام ستره محکمه برایشان محول می گردد مورد تعمیل قرار می دهند.

ماده یازدهم:

اداره تعقيب تطبيق احكام ستره محکمه در تماس و تفاهم با اداره لوی خارنوالی و اداره محاسب از تطبيق احكام حبس محکومین نظارت می نماید و در موارد ذیل بعد از کسب هدایت مقام عالی ستره محکمه تصمیم می گیرد:

الف: رهایی اشخاصی که از محکمه بری الذمه اندولی در حبس قرار دارند.

ب: رهایی اشخاصی که حبس محکوم

مقررې د (اتمې) مادې مطابق، د حکمونو په تنفيذ کې د ستونزو د لرې کولو په هکله، لازم، چټک او مقتضي اقدام کوي.

لسمه ماده:

د دولت اجرائي ارگانونه: پوليس، خارنوالی، حقوق او د دولت قضایاوو د محکمو قطعي او وروستي حکمونه چې د محکمو یا د سترې محکمې د حکمونو د تطبيق د تعقيب د ادارې له لارې هغو ته محولېږي، عملي کوي.

یوولسمه ماده:

د سترې محکمې د حکمونو د تطبيق د تعقيب اداره، د لویې خارنوالی له ادارې او د محبسونو له ادارې سره په تماس او تفاهم کې دمحکومینو د حبس د حکمونو له تطبيق څخه څارنه کوي او په لاندنیو مواردو کې د سترې محکمې د عالی مقام له لارښوونې وروسته تصمیم نیسي:

الف: د هغو اشخاصو خوشې کول چې له محکمې څخه بري الذمه دي، خو په حبس کې دي.

ب: د هغو اشخاصو خوشې کول چې

بهای شان را سپری نموده اند ولی رها نشده اند.

ماده دوازدهم:

ستره محکمه جمهوری اسلامی افغانستان به منظور تنفیذ و تطبیق احکام محاکم و فراهم شدن زمینه های تطبیقی این مقررہ تدابیر لازم و مقتضی اتخاذ می نماید.

ماده سیزدهم:

به منظور فراهم شدن زمینه های تنفیذ تطبیق احکام محاکم و ایجاد هماهنگی در این زمینه میان ارگان های عدلی و قضایی، لوی څارنوالی جمهوری اسلامی افغانستان و وزارت عدلیه جمهوری اسلامی افغانستان، ادارات مشابه تعقیب تطبیق احکام محاکم را درچوکات تشکیلات شان فعال نموده به ستره محکمه اطمینان می دهند.

ماده چهاردهم:

این مقررہ به داخل (۱۴) ماده بعد از تصویب شورای عالی ستره محکمه نافذ و در جریده رسمی و مجله قضاء نشر

خپل محکوم بها حبس یې تېرکړی وي، خو خوشې شوي نه دي.

دوولسمه ماده:

د افغانستان د اسلامي جمهوریت د سترې محکمې، د محکمو د حکمونو د تنفیذ او تطبیق او ددې مقررې د تطبیقی زمینو د برابرولو په منظور، لازم او مقتضی تدبیرونه نیسي.

دیارلسمه ماده:

د محکمو د حکمونو د تنفیذ او تطبیق د زمینو د برابرولو او پدې برخه کې د عدلی او قضایی ارګانونو، د افغانستان د اسلامي جمهوریت د لویې څارنوالۍ او د افغانستان د اسلامي جمهوریت د عدلیې وزارت ترمنځ دهم غړۍ درامنځته کولو په منظور، د محکمو د حکمونو د تطبیق د تعقیب ورته ادارې د خپلو تشکیلاتو په چوکاټ کې فعالوي، سترې محکمې ته ډاډ ورکوي.

څوارلسمه ماده:

دغه مقررہ په (۱۴) مادوکې د سترې محکمې د عالی شورې له تصویب وروسته نافذ او په رسمي جریده او د

اشتراک سالانه :

در مرکز وولایات : (۹۰۰) افغانی

برای مامورین دولت : با (۲۵) فیصد تخفیف

برای متعلمین و محصلین با ارائه تصدیق ، نصف قیمت

برای کتاب فروشی ها با ۱۰ فیصد تخفیف از قیمت روی

خارج از کشور : (۲۰۰) دالر امریکائی .

ISLAMIC REPUBLIC
OF
AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE

**OFFICIAL
GAZETTE**

- Law in Civil Aviation
- Amendment on Some Articles of Law on Public Health
- Regulation on Follow up of the Implementation of Final Vardicts of the Courts Islamic Republic of Afghanistan

Date: ۱۶th DECEMBER .۲۰۱۲

ISSUE NO :(   )